

370. 7122
ค 1925
ร 3

การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ปริญญานิพนธ์
ของ
มรกต อิศรานันต์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5606

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธศิริ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธศิริ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.เพ็ญแข ประจวบจักษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ และรองศาสตราจารย์ เขียวศรี วิวิธสิริ ประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และควบคุมดูแลในการทำปริญญานิพนธ์อย่างดียิ่งทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และรองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบปากเปล่า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูชาติ เจริญลาด อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ และอาจารย์วัชรินทร์ นุชนาคา ที่ได้ให้ความเมตตาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณคุณครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

คุณค่า และประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอบแต่ คุณพ่อ คุณแม่ ตลอดจนผู้ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการศึกษาครั้งนี้ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดี

มรกต อิศรานันต์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	การพัฒนาศุลากร.....	7
	การพัฒนาศุลากรด้านการสอน.....	15
	หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	17
	การจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.....	25
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	32
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	36
	วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	36
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
การแปลความหมาย.....	40
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	41
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ การสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ	45
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ การสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ	54
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความต้องการวิธีการพัฒนาคุณภาพการสอน ของครูและจัดลำดับความต้องการ	68
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	70
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	70
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	71
การดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	71
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	71
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
อภิปรายผล.....	75
ข้อเสนอแนะ.....	86

บรรณานุกรม..... 88

ภาคผนวก..... 96

ประวัติย่อของผู้วิจัย..... 113

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน.....	34
2	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน.....	45
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพการสอน ด้านหลักสูตร จำแนกเป็นรายข้อ.....	46
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	48
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	50
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ...	52
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการ ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	54
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการ ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านหลักสูตรตามเพศ จำแนกเป็นรายข้อ....	56
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	58
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการ ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	59
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการ ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ การสมรส.....	61

13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการ ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิ ทางการศึกษา.....	62
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการ ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน.....	63
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ..	64
16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการ ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	66
17	ความต้องการวิธีการพัฒนาคุณภาพการสอน และลำดับความต้องการ.....	68

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม หรือวัฒนธรรม ย่อมต้องอาศัยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งทุกฝ่ายก็มุ่งระดมความคิดหวังว่า การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพของพลเมือง แม้ว่า การศึกษาจะเป็นนามธรรมจับต้องไม่ได้ เป็นสิ่งซ่อนเร้นอยู่ในตัวคน แต่ก็มีผลสะท้อนให้เห็นได้ ได้แก่ ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ สุขพลานามัยที่ดี ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตอนหนึ่งความว่า "การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่นได้ผลที่แน่นอน และรวดเร็ว"

แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาก็เป็นการสร้างผลผลิตของชาติที่ตรวจสอบได้ในระยะยาว (บรรจง ชูสกุลชาติ. 2533 : 424) เมื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือพื้นฐานอันสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระดับตลอดมา บริหารงานเพื่อให้การศึกษาสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยบุคลากรเข้าช่วยในการดำเนินงาน เพราะคุณภาพของการบริหารการศึกษาจะสูงหรือต่ำเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับบุคลากรที่ทำหน้าที่ในองค์กรนั้น (พนัส หันนาคินทร์. 2530 : 1)

การพัฒนาศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลง หรือแม้แต่ในปัจจุบันนี้ ได้มีการพัฒนาด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมทั้งด้านสังคมศาสตร์ จึงก่อให้เกิดปัญหาต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สำหรับครูพอ ๆ กับก่อให้เกิดปัญหาในด้านแผนงานการศึกษาทั้งหมด ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางจิตวิทยาการเรียนรู้ ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับความเจริญของงานและการพัฒนาของมนุษย์ รวมทั้งวิธีสอนต่าง ๆ การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเหล่านี้ จึงก่อให้เกิดความต้องการที่จะมีการพัฒนาศึกษาอย่างต่อเนื่องกัน ยิ่งไปกว่านั้น ครูทั้งหลายก็มีความแตกต่างกันในคุณภาพการศึกษา และเพราะความแตกต่างดังกล่าวนี้ ก่อให้เกิดความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีแผนงานพัฒนาศึกษาในระบบโรงเรียน (เมธี ปิณฑานนท์. 2529 : 107)

การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะในด้านการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวิชาการต่าง ๆ ที่กำลังพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไป หากบุคลากรไม่มีการปรับปรุงพัฒนา ก็จะเป็นคนล้าสมัย ประสิทธิภาพที่ได้รับการถ่ายทอดมาตั้งแต่เดิมเพียงอย่างเดียว นั้นจะไม่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป ในการที่จะให้ครูมีความสมบูรณ์ในบทบาทของการถ่ายทอดความรู้ได้เหมาะสมเป็นบุคคลที่มีความรู้ มีทักษะในการสอนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูจะต้องได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสอน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญแก่ครูในด้านการพัฒนาการสอนเป็นอย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตามหลังจากที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้โรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ไปแล้ว 2 ปี ได้พบว่า การใช้หลักสูตรยังมีปัญหามากมาย เช่น ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่สามารถจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียนได้อย่างครบถ้วน รวมทั้งไม่สามารถจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนได้ ครบถ้วนและเพียงพอ ครูยังเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนและเน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการ (สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. 2535 : 49)

การจัดการศึกษานั้นเป็นหน้าที่ที่รัฐจะต้องจัดให้แก่เด็กในวัยเรียนอย่างทั่วถึง โดยมีหลักสูตรประถมศึกษาเป็นเครื่องกำหนดทิศทางการทำงาน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศการศึกษา และกระบวนการบริหารเป็นองค์ประกอบที่จะทำการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : คำนำ)

จากแผนพัฒนาการประถมศึกษา ประจำปี 2539 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ (2539 : 13 - 15) และแผนพัฒนาการประถมศึกษา ปีงบประมาณ 2540 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. 2540 : 11 - 12) สรุปว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนครูในบางกลุ่มประชากร การนิเทศศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดแคลนวัสดุครุภัณฑ์ทางรายการ การใช้ทรัพยากรทางการศึกษายังไม่ได้ผลคุ้มค่า ตลอดจนการบำรุงรักษาซ่อมแซม การบริหารงานในโรงเรียนยังไม่ครบทุกแผนงาน รวมทั้งการปฏิบัติงานของบุคลากรยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงส่งผลให้อัตราการซ้ำชั้นของนักเรียนในปีการศึกษา 2537 เฉลี่ยร้อยละ 3.48 และในปีการศึกษา 2538 เฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 3.68

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ (2538 : 7 - 14) มีนโยบายปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ลดอัตราการซ้ำชั้น โดยเร่งรัดพัฒนาบุคลากรครูให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเป็นข้อมูลให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จัดดำเนินการพัฒนาบุคลากรได้ตรงตามความต้องการของครูผู้สอน อันจะส่งผลให้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการสูงขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการตามตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียนตามด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน
3. เพื่อจัดลำดับวิธีการต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนตามความต้องการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังสามารถใช้เป็นข้อมูลในการเสนอแนะปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา อันเป็นการส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและโรงเรียน ในจังหวัดสมุทรปราการอีกด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้จำกัดขอบเขตด้านเนื้อหา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้านพื้นที่ และตัวแปรที่ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ การสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมเรียนการสอน ด้านสื่อ การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มเป้าหมายสำหรับการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2540 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,110 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2540 จำนวน 364 คน (ดังรายละเอียดปรากฏในบทที่ 3)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะส่วนตัวของครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งจำแนกดังนี้

3.1.1 เพศ

- 1) เพศชาย
- 2) เพศหญิง

3.1.2 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 35 ปี
- 2) 35 - 45 ปี
- 3) สูงกว่า 45 ปี

3.1.3 สถานภาพการสมรส

- 1) โสด
- 2) สมรส

3.1.4 วุฒิทางการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรี และสูงกว่า

3.1.5 ประสบการณ์ในการสอน

- 1) ต่ำกว่า 10 ปี
- 2) 10 ปีขึ้นไป

3.1.6 ขนาดของโรงเรียน

- 1) ขนาดเล็ก
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านหลักสูตร

3.2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

3.2.4 ด้านการวัดผล และการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการความรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ความปรารถนา และรู้สึกเต็มใจที่จะได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ใน 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านหลักสูตร หมายถึง ความต้องการความรู้ในการทำความเข้าใจ ในเรื่องหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) รวมทั้งการจัดทำ การใช้ กำหนดการสอน แผนการสอน ตารางสอน คู่มือครู

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ความต้องการความรู้ ในการวางแผนกิจกรรมการสอน การบันทึกการสอน การเตรียมการสอน วิธีการสอนซ่อมเสริม และการกำหนดจุดประสงค์ในการสอน

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความต้องการความรู้ในการจัดทำ
การใช้ การจัดเก็บและการบำรุงรักษาสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน

1.4 ด้านการวัดผลและการประเมินผล หมายถึง ความต้องการความรู้
ในการสร้างเครื่องมือในการทดสอบ กำหนดเกณฑ์การประเมินผล ตลอดจนการดำเนินการ
ประเมินผลตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

2. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดของจำนวนนักเรียน
ต่างกัน คือ ขนาดเล็ก มีนักเรียนจำนวน 60 – 120 คน ขนาดกลาง มีนักเรียนจำนวน
121 – 300 คน และขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จึงขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาบุคลากร
2. การพัฒนาบุคลากรครูด้านการสอน
3. หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
4. การจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การพัฒนาบุคลากร

1.1 ความหมายของการพัฒนาบุคลากร

พัส หันนาคินทร์ (2530 : 131) ได้กล่าวถึงการพัฒนาบุคลากรว่า เป็นการฝึกฝนและการให้การศึกษาแก่ผู้ปฏิบัติงาน โดยให้คำอธิบายประกอบว่า การฝึกฝน (Training) เน้นถึงกระบวนการที่จะเพิ่มความถนัด ทักษะ และความสามารถเฉพาะอย่างในการปฏิบัติงาน ส่วนการศึกษา (Education) เพ่งเล็งถึงความพยายามที่จะเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ หรือเจตคติของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพของงานได้ดีขึ้น และพัฒนาตัวเองให้มีคุณภาพในการทำงานสูงขึ้น

เกศินี หงส์นันท์ (2531 : 78) ได้กล่าวถึงการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า เป็นกรรมวิธีต่าง ๆ ที่จะมุ่งเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ทักษะความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมุ่งที่จะพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานไปในทางที่ถูกต้อง

บีช (Beach. 1970 : 375) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรไว้ว่าเป็นกระบวนการจัดขึ้นเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานเพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งโดยมุ่งให้รู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะและเปลี่ยนพฤติกรรมของคนให้เป็นไปตามที่ต้องการ

จากความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว พอจะสรุปความหมายของการพัฒนาบุคลากรได้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่มุ่งให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถ ทักษะและเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร

พัส หันนาคินทร์ (2530 : 87, 132) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรว่า เมื่อคนทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วก็ย่อมหวังความก้าวหน้าและความสำเร็จในชีวิตงานใดที่ผู้ปฏิบัติงานมองไม่เห็นความก้าวหน้าหรือช่องทางที่จะก้าวหน้าได้ ผู้ปฏิบัติงานก็ย่อมจะหมดกำลังใจที่จะทำงานต่อไป ทั้งนี้เพราะความสัมฤทธิ์ผลในการทำงานและการเรียนรู้เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และได้กล่าวถึงหลักการในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนดังนี้

1. ประสิทธิภาพของโรงเรียนย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานย่อมจะเพิ่มขึ้นจากการที่ระบบโรงเรียนให้โอกาสแก่เขาที่จะพัฒนาวิสัยความสามารถที่มีอยู่ในตัวของเขาแต่ละคน
2. พัฒนาการของคนนั้นเป็นกิจกรรมตั้งแต่เกิดจนถึงตาย การพัฒนาบุคลากรเป็นกิจกรรมที่จะต้องกระทำตั้งแต่แรกเข้าทำงานจนถึงเวลาที่จะต้องออกจากงานไปตามวาระ
3. การพัฒนาบุคลากรต้องสนองความต้องการของโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียน
4. การวางโครงการพัฒนาบุคลากรต้องกำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
5. ต้องมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรอย่างมีระบบ และให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย

จะเห็นว่าการพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะบทบาทด้านการสอนซึ่งในองค์กรต่าง ๆ จะต้องดำเนินการจัดให้มีขึ้น เพราะจะสามารถทำให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานด้านการสอนมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ เป็นผู้ที่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากนี้ยังช่วยให้องค์กรหรือหน่วยงานมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น แล้ว

ยังช่วยลดความสิ้นเปลืองที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมาก และการพัฒนาบุคลากรยังเป็นการส่งเสริมฐานะตำแหน่งหน้าที่การงานของตัวบุคคลให้สูงขึ้นด้วย

1.3 ลำดับความต้องการของคนในองค์กร

อนันต์ ชันทรราช (2535 : 8 - 9) ได้กล่าวว่า ลำดับชั้นความต้องการตามแนวความคิดของมาสโลว์เรื่อง การจำแนกลำดับขั้นตอนของความต้องการของมาสโลว์ มีการนำไปใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุด นอกจากนี้แล้วยังเหมาะสมกับการนำมาใช้ในเรื่ององค์การ ลำดับชั้นของความต้องการมี 5 ชั้น ดังนี้

1. ความสมดุลทางด้านร่างกาย
2. ความปลอดภัย ความมั่นคง ด้านโครงสร้าง
3. ความสัมพันธ์ ความรัก ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
4. ความเชื่อมั่น ความศักดิ์สิทธิ์ อำนาจ ความเป็นที่ยกย่องสรรเสริญ
5. ความบรรลุสมความปรารถนา ความเป็นตัวของตัวเอง ความนึกคิด

สร้างสรรค์

ความต้องการเหล่านี้จะมีขึ้นตลอดเวลาและมีลักษณะเป็นลำดับชั้นตามความสำคัญ คนเราจะพยายามตอบสนองความต้องการเหล่านี้โดยเลือกตอบสนองตามลำดับความสำคัญของสิ่งจูงใจและแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม

1.4 จุดมุ่งหมายการพัฒนาบุคลากร

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 534 - 535) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ 2 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมายขององค์การ หมายถึง จุดมุ่งหมายที่เน้นหลักในแง่ของส่วนรวม ได้แก่ สร้างความสนใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร เสนอแนะวิธีปฏิบัติงานที่ดีที่สุด พัฒนาการปฏิบัติงานให้ได้ผลสูงสุด ลดความสิ้นเปลืองและป้องกันอุบัติเหตุในการทำงาน จัดวางมาตรฐานในการทำงาน พัฒนาฝีมือในการทำงานของบุคคลพัฒนาการบริหาร โดยเฉพาะการบริหารด้านบุคคลให้มีความพอใจทุกฝ่าย ฝึกฝนไว้เพื่อความก้าวหน้าของงานและการขยายองค์การ สนองบริการอันมีประสิทธิภาพแก่สาธารณะและผู้มาติดต่อ

2. จุดมุ่งหมายส่วนบุคคล หมายถึง จุดมุ่งหมายของข้าราชการ บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์การ หรือหน่วยงาน จุดมุ่งหมายส่วนบุคคลนี้ ได้แก่ ความก้าวหน้าในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง พัฒนาท่วงท่าบุคลิกภาพในการทำงาน พัฒนาฝีมือในการทำงานโดยการทดลองปฏิบัติ ฝึกฝนการทำงานให้ดีขึ้น ส่งเสริมและสร้างขวัญในการทำงาน เข้าใจนโยบาย ความมุ่งหมายขององค์การที่ปฏิบัติงานอยู่ให้ดีขึ้น และให้มีความพอใจในการปฏิบัติงาน

सनาน ทองสอน (2533 : 10 - 11) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้ที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ อีกด้วย นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนาครูซึ่งสอดคล้องและเหมาะสมกับการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

1. เพื่อสร้างความสนใจในการปฏิบัติงานของครู
2. เพื่อเสนอแนะวิธีปฏิบัติงานที่ดีที่สุด
3. เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้ได้ผลสูงสุด
4. เพื่อลดความสิ้นเปลืองและป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน
5. เพื่อจัดวางมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
6. เพื่อพัฒนาฝีมือในการปฏิบัติงานของครู
7. เพื่อพัฒนาการบริหาร โดยเฉพาะการบริหารด้านครูให้มีความพอใจ

ในทุกฝ่าย

8. เพื่อฝึกบุคคลไว้ให้เกิดความก้าวหน้าของงานและการขยายองค์การ
9. เพื่อสนองการบริการอันมีประสิทธิภาพแก่สาธารณะ
10. เพื่อความก้าวหน้าในการเลื่อนขั้น ตำแหน่ง
11. เพื่อพัฒนาท่าทีและบุคลิกภาพในการปฏิบัติงาน
12. เพื่อปรับปรุงสภาพงานให้ดีขึ้น
13. เพื่อฝึกการวินิจฉัยในการตัดสินใจ
14. เพื่อส่งเสริมและสร้างขวัญในการปฏิบัติงาน

1.5 วิธีการพัฒนาบุคลากร

ภิญโญ สาธร (2519 : 164 - 166) ได้กล่าวว่า วิธีการพัฒนาบุคลากรที่สำคัญสรุปได้ว่ามี 7 วิธี คือ

1. วิธีศึกษางานไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน เป็นวิธีสะดวกและง่าย ๆ เช่น ครูบรรจุใหม่ยังไม่รู้จักงานดีพอ ก็ให้ศึกษาจากครูที่บรรจุมาก่อนหรือเป็นครูพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ เป็นต้น
 2. การปฐมนิเทศ เป็นวิธีก่อนที่จะบรรจุครูจะมีการแนะนำระเบียบการปฏิบัติต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่โรงเรียนตั้งอยู่ ผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่จะเป็นผู้ทำการปฐมนิเทศให้ได้
 3. วิธีการทำงานในฐานะลูกมือหรือเป็นผู้ช่วยไปพลางก่อน เช่น การให้เป็นผู้ช่วยครูใหญ่ เป็นต้น
 4. วิธีการฝึกงานต่อจากทฤษฎี วิธีนี้เป็นวิธีร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนวิชาชีพหรือสถาบันการศึกษาวิชาเฉพาะกับหน่วยงานวิชาชีพนั้น ๆ เช่น วิทยาลัยครูกับโรงเรียน
 5. วิธีฝึกระยะสั้น เวลาโรงเรียนขาดครูกระทันหัน เช่น การฝึกอบรมครูประจำบาลระยะสั้น
 6. วิธีให้ไปศึกษาในสถาบันศึกษาในบางแห่งนอกเวลาทำงาน หรือใช้เวลาบางส่วนของการทำงานไปรับการศึกษา คือ การที่โรงเรียนอนุญาตให้ครูไปศึกษาวิชาที่โรงเรียนต้องการ เช่น ส่งครูไปเรียนวิชาครูเพิ่มเติม
 7. วิธีให้ไปศึกษาใหม่หรือศึกษาต่อเพิ่มเติม วิธีนี้เป็นการเพิ่มวุฒิครูให้มีความรู้ดีขึ้น อาจจะส่งไปศึกษาต่อตามวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- สุธีระ ทานวนิช (2525 : 54 - 55) ได้เสนอวิธีที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ปฐมนิเทศ
2. การสอนงาน
3. มอบอำนาจในการปฏิบัติงานเพื่อให้ความรับผิดชอบ
4. สับเปลี่ยนโยกย้ายหน้าที่
5. หาพี่เลี้ยงให้

6. ให้ทำหน้าที่ผู้ช่วย
7. ให้รักษาการแทน
8. พาไปสังเกตการณ์ด้วยในบางโอกาส
9. ส่งไปศึกษาดูงาน
10. จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรม
11. มีการประชุมเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานให้มากขึ้น
12. ส่งเสริมให้มีบทบาททางวิชาการ
13. ส่งเข้าประชุมในเรื่องที่เกี่ยวกับงาน
14. จัดหาเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับงานไว้ให้ใช้อย่างเพียงพอ
15. จัดให้มีคู่มือปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ
16. สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาบุคลากรอย่างจริงจัง

บัณฑิต อินทรจีน (2526 : 56) ได้เสนอวิธีที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรใน

โรงเรียนไว้ คือ

1. การบรรยาย
2. การประชุมอภิปราย
3. การแสดงบทบาทสมมติ
4. การศึกษากรณีตัวอย่าง
5. การสาธิต
6. วิธีระดมความคิด
7. การประชุมกลุ่มแบบชนิดเกิด
8. การอภิปรายเป็นคณะ
9. การสัมมนา

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 120 - 126) ได้ให้ข้อเสนอแนะวิธีการพัฒนา

บุคลากรครูไว้ว่า

1. กิจกรรมที่ครูประจำการพัฒนาตนเองด้านวิชาการตามสภาพ
 - 1.1 การอ่านหรือการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีอื่น เช่น การฟังปาฐกถา

ในกรณีการอ่านดูเหมือนจะมีความสำคัญยิ่ง เพราะครูก่อนทำได้นั้นที่เมื่อมีโอกาส

1.2 การค้นคว้าและทดลองด้านวิชาชีพ หรือความรู้ด้านวิชาการแบบง่ายที่สุด คือ การศึกษาจากตำราต่าง ๆ แล้วรวบรวมเป็นบทความชิ้นใหม่ การเขียนตำรา หรือคำสอนให้นักเรียนใช้

1.3 การทดลองและการวิจัยเป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงบางอย่าง การวิจัยมีตั้งแต่แบบง่าย ๆ เช่น สังเกตการขาดเรียนของนักเรียนในเดือนต่าง ๆ ไปจนถึง การวิจัยที่ต้องใช้ความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ

1.4 การเข้าร่วมประชุมอบรมทางวิชาการ เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในหมู่ผู้มีความสนใจร่วมกัน ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีทักษะและความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น

1.5 การไปสังเกตการสอนในโรงเรียนอื่น ย่อมจะไม่ทำให้หลงผิดคิดว่า สิ่งที่ดีที่กระทำได้ดีที่สุดในแล้ว เพราะไม่มีที่จะเปรียบเทียบ ทำให้เกิดความคิดมองเห็นตัวอย่าง ในการทำงาน ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ ได้ดี

1.6 การมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนจะทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนถึงความเชื่อและความคิดของคนในชุมชนนั้น ๆ

1.7 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน เป็นการฝึกให้รู้จักการทำงานในฐานะผู้บริหาร ซึ่งเป็นการเตรียมผู้บริหารในโอกาสต่อไป

1.8 การลาหยุดเพื่อศึกษาต่อหลังจากที่ได้ทำงานพอสมควรแล้ว การลา ศึกษาต่อหลังจากที่ได้ทำงานแล้วจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ได้ประสบการณ์ที่ผ่าน มาแล้วเป็นรากฐานที่จะเข้าใจปัญหาต่อไป

1.9 การติดตามความเจริญก้าวหน้าของตนเอง ทุกคนควรจะได้รับ การประเมินผลความเจริญของตนเอง วิธีที่จะดูความเจริญก้าวหน้าของตนเองนั้นมีหลายประการ เช่น การสนทนากับผู้อื่น เราจะได้ทราบว่าเราทำงานเป็นอย่างไร มีประสิทธิภาพดีหรือไม่ดี กว่าเขา

2. กิจกรรมที่ครูประจำการได้รับการพัฒนาที่จัดเป็นหมู่คณะร่วมกับกิจกรรมอื่น ซึ่งหมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การประชุมคณะครูในโรงเรียนเพื่อการปฐมนิเทศ เพื่อเสริมสร้าง ความเจริญด้านวิชาการ และเพื่อการบริหารด้านอื่น เช่น ประชุมสั่งการ อภิปรายปัญหาที่เกิดขึ้น ในโรงเรียน

2.2 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการพบปะกัน การประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาทางภาคปฏิบัติในระหว่างผู้มีประสบการณ์ในงานนั้นมาแล้ว และมีความสนใจที่จะแก้ปัญหานั้นร่วมกัน

2.3 การปรึกษางานก่อนเปิดภาคเรียน ก่อนเปิดภาคเรียนในปีการศึกษาใหม่ โรงเรียนมักจะให้ครูมาทำงานล่วงหน้า 1 สัปดาห์ ในระยะนั้นจะประชุมปรึกษาหารืองานที่จะกระทำในตอนเปิดภาคเรียน เพื่อซ่อมความเข้าใจงานที่จะกระทำต่อไป

2.4 การจัดครูในรูปกรรมการต่าง ๆ เช่น กรรมการจัดทำประมวลการสอนกรรมการดูแลความปลอดภัยให้นักเรียน คณะครูได้ลงมือกระทำเอง ซึ่งเน้นการฝึกหัดครูให้รู้จักทำงานร่วมกันเป็นการเพิ่มพูนสมรรถภาพของตัวเองให้สูงขึ้น

2.5 การแจกข่าวสารของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีจำนวนครูมากขึ้นสมควรมีการจัดทำข่าวสารความเคลื่อนไหวด้านวิชาการ และการบริหารด้านอื่น เป็นข่าวสารจากในและนอกโรงเรียนโดยกรรมการคณะครูเอง ออกหนังสือส่งถึงครู อาจจะเดือนละ 1 ครั้ง หรือ 15 วันต่อครั้ง

สตูปลี และราฟเฟอร์ตี (Stoops and Rafferty. 1977 : 453)

กล่าวว่าการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนอาจจะทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. การศึกษาจากสถาบัน ในด้านการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยโครงการพัฒนาครูที่หน่วยงานในการบริหารการศึกษาจัดให้ขึ้นเพื่อแก้ปัญหบางประการ
2. การลาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ด้วยการเข้าไปรับการศึกษาในมหาวิทยาลัยในภาคฤดูร้อนหรือลาศึกษาต่อในภาคปกติ
3. การดูงาน เป็นการหาประสบการณ์จากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเอง
4. การพบปะกันระหว่างครู โดยการส่งเสริมให้ครูที่สอนในระดับเดียวกันพบปะหารือกัน เพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
5. การเยี่ยมเยียนระหว่างครูด้วยกันในโรงเรียน เป็นการส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสสังเกตการสอนของกันและกัน เพื่อปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น
6. การพิมพ์เผยแพร่ความรู้ทางวิชาชีพ เป็นการส่งเสริมให้ครูได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมหรือส่งเสริมให้ครูได้เขียนบทความหรือตำราออกเผยแพร่

2. การพัฒนาบุคลากรครูด้านการสอน

2.1 การพัฒนาการสอนของครู

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2523 : 68 - 76) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา ซึ่งเป็นคำกล่าวที่ให้ความสำคัญต่องานวิชาการมาก หน้าที่ของโรงเรียนคือการให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญ แต่การที่โรงเรียนจะสามารถทำหน้าที่ด้านนี้ได้อย่างสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญแก่งานวิชาการ และเข้าใจขอบเขตของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี งานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการที่สำคัญยิ่งมีดังนี้คือ

1. งานด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน
2. งานด้านปรับปรุงการเรียนการสอน
3. งานด้านการวัดผลและประเมินผล

ชาญชัย สวิตรงค์สิมา เชิดวิทย์ ฤทธิ์ประสาสน์ และเสาวลักษณ์ สิงห์โกวินท์ (2524 : 25 - 35) ได้กล่าวถึงการพัฒนาบุคลากรด้านการสอนของครูไว้ว่า ควรแยกออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านการเตรียมการสอน
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

สมนึก ประเสริฐपालิฉัตร (2532 : 14 - 15) ได้กล่าวว่าในการที่ครูมัธยมศึกษา จะสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดหมายของการศึกษานั้น ครูจะต้องมีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ซึ่งพอสรุปรวมได้ 5 ด้าน คือ

1. สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจนักเรียน
2. สมรรถภาพด้านการวางแผนการเรียนการสอน
3. สมรรถภาพด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
4. สมรรถภาพด้านสื่อการเรียนการสอน
5. สมรรถภาพด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

สรุปผลการศึกษาวิธีการในการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยวิธีการด้านต่าง ๆ แล้ว จะเห็นว่าการพัฒนาบุคลากร สามารถกระทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ความต้องการของครูเป็นหลักสำคัญ และ วิธีการพัฒนาบุคลากรด้านการสอนที่ครอบคลุมกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรทุกด้าน ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 12 - 13) ได้เน้นการบริหารงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงการบริหารบุคลากรไว้ 3 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการบริหาร ได้แก่ ด้านการบริหารและการสนับสนุนการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการสอน

2. กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่

2.1 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

2.4 ด้านการวัดผลและการประเมินผล

3. กระบวนการนิเทศการศึกษา ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา

จากการพัฒนาบุคลากรด้านการสอน ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ได้กล่าวไว้ กระบวนการเรียนการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งมีความสำคัญต่อการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ ดังนั้น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จึงได้ กำหนดขอบข่ายการปฏิบัติงานตามแนวของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในระดับโรงเรียนรวม 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

4. ด้านการวัดผลและการประเมินผล

ซึ่งผู้วิจัยจะใช้เป็นขอบเขตของเนื้อหาที่จะทำการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3. หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1. ความหมายของหลักสูตรทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 7) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรทั่วไปไว้ว่า หลักสูตรโดยทั่วไปอาจมีความหมาย 2 ลักษณะ คือ ความหมายที่แคบและความหมายในวงกว้าง หลักสูตรในความหมายที่แคบ หมายถึง จุดหมายและขอบข่ายของเนื้อหาวิชาต่าง ๆ รวมถึงเวลาเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนในแต่ละชั้นที่จะต้องเรียนอะไร มากน้อยเพียงใด หลักสูตรในความหมายในวงกว้าง หมายถึง ประสิทธิภาพทั้งมวลที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ความรู้ มีทักษะ เกิดความคิดและเจตคติที่ดีอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

1.1 ความหมายของหลักสูตรประถมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 6) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรประถมศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่เด็กที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ เด็กที่มีอายุระหว่าง 6 - 12 ปี

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่เด็กที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพทั้งมวลที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้ความรู้ มีทักษะที่จำเป็น เกิดความคิดและมีเจตคติที่ดีซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

1.2 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 1 - 4) ได้กำหนดหลักการของหลักสูตรไว้ 3 ประการ จุดหมาย 8 ประการ และโครงสร้างของหลักสูตรไว้ดังนี้

1.3 หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรศึกษามีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้

ประโยชน์ในการดำรงชีวิต

3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้

1.4 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย และจิตใจทำงานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุข

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณได้
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว
4. สามารถวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับตนเอง และครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
5. มีความภูมิใจในความเป็นคนไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
6. มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
7. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
8. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้าน และชุมชน สามารถปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชนรอบ ๆ บ้าน

1.5 โครงสร้าง

มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มี 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย และคณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแก้ไข ปัญหาของชีวิตและสังคม โดยเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อความดำรงอยู่และ การดำเนินชีวิตที่ดี

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการ สร้างเสริมนิสัย ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปใน การทำงานและความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ว่าด้วยกิจกรรมตามความสนใจของ ผู้เรียน

สำหรับกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียน อาจเลือกจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะ ในกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 4 หรือเลือกจัด กิจกรรมอื่น ๆ ตามความสนใจของผู้เรียน เช่น ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ทั้งนี้อาจ เลือกจัดหลาย ๆ กิจกรรมก็ได้

1.6 เวลาเรียน

ตลอดหลักสูตรประถมศึกษา ใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่แต่ละปีการศึกษา ควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ ในหนึ่งสัปดาห์ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง หรือ 75 คาบ ซึ่งกำหนดให้คาบละ 20 นาที ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่ต่ำกว่า 200 วัน และ ไม่ต่ำกว่า 1,000 ชั่วโมง และสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 นั้น ให้เพิ่มเวลาในการจัด กิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียนในกลุ่มประสบการณ์พิเศษอีกไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมง

อัตราเวลาเรียนของมวลประสบการณ์ทั้ง 5 กลุ่ม ในแต่ละระดับชั้น กำหนดไว้โดยประมาณ มีดังนี้ กลุ่มทักษะ ร้อยละ 50 จำนวน 1,500 คาบ/ปี เฉลี่ย สัปดาห์ละ 37.50 คาบ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ร้อยละ 15 จำนวน 450 คาบ/ปี เฉลี่ยสัปดาห์ละ 11.25 คาบ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ร้อยละ 25 จำนวน 750 คาบ/ปี เฉลี่ยสัปดาห์ละ 18.75 กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 10 จำนวน 300 คาบ/ปี เฉลี่ยสัปดาห์ละ 20 คาบ รวมทั้งสิ้น 3,000 คาบ/ปี คิดเป็นสัปดาห์ละ 75 คาบ (เวลาเรียน คาบละ 20 นาที คิดเป็นชั่วโมงละ 3 คาบ)

สรุป หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนแม่บทและเข็มทิศของการจัดการศึกษา แต่หลักสูตรก็มีใช้เครื่องมืออันศักดิ์สิทธิ์ ครูสามารถนำหลักสูตรมาสร้างและปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับปัญหาความสนใจ และความต้องการของชีวิตนักเรียนในท้องถิ่นของตน ซึ่งถือว่าได้นำหลักสูตรไปใช้อย่างถูกต้อง

2. การจัดกิจกรรมการสอน

พกา สัตยธรรม (2524 : 27 - 28) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดังนี้

1. ให้นักเรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจ
 2. ฝึกให้นักเรียนรู้จักนำเอาเหตุผลมาใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
 3. หลังจากที่มีการทำกิจกรรมต่าง ๆ แล้วควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์สิ่งที่เกิดขึ้น ว่าเป็นเพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น รู้จักคิดแก้ปัญหาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
 4. จากกิจกรรมกลุ่มที่นักเรียนได้กระทำร่วมกัน ทำให้มีการพบสิ่งใหม่ ๆ หรือได้หลักการที่เป็นประโยชน์ ครูผู้สอนควรช่วยสรุปแนวคิด สิ่งที่ได้รับจากการกระทำให้ชัดเจน
- การทำงานร่วมกันของนักเรียน เพื่อให้การสอน และผลการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ นั้น มีหลักดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้านการทำกิจกรรมหรือให้มีการพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน
2. หลักสำคัญของการทำงานคือ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม มีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มมีความใกล้ชิดกัน ฝึกความเข้าใจ และสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในสังคม
3. เน้นการให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการค้นพบ
4. เปิดโอกาส และให้เป็นแนวทางที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตได้
5. ในการสอนแต่ละครั้ง ควรจัดกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง ที่นอกเหนือไปจากการถามตอบเท่านั้น

ธีระ รุณเจริญ (2525 : 157) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง กระบวนการซึ่งครูและนักเรียนร่วมกันสร้างสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้

รุ่งทิวา จักรกร (2527 : 25) ได้กล่าวถึงการสอนว่า หมายถึง การจัดสถานการณ์สภาพการณ์หรือ กิจกรรม เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การสอนยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ของงานในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งความสามารถอื่น ๆ ที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ (2530 : 101) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดสถานการณ์ สภาพการณ์ หรือกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

เกษม สุตหอม และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป. : 157) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง

1. การจัดประสบการณ์ในชีวิตแก่เด็ก
2. การถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็ก
3. การให้เด็ก (นักเรียน) มีส่วนร่วมในกิจกรรม
4. การแนะแนวทางให้นักเรียนได้ศึกษาและค้นคว้าหาความรู้
5. การฝึกให้เด็กได้ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมได้
6. การถ่ายทอดความรู้ จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน รวมทั้งการจัดสิ่งแวดล้อม

และกิจกรรมให้เหมาะสมแก่การเรียนการสอน

7. การให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จากความหมายการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กล่าวมาแล้ว สรุปว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่ครูและนักเรียนกระทำร่วมกันเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. สื่อการเรียนการสอน

เชียร์ศรี วิวิธสิริ (2535 : 60) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media) หมายถึง ตัวกลางหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการถ่ายทอดความรู้ของครูถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี หรือ

สื่อการเรียนการสอนก็คือ วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการหรือเทคนิคที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนส่งหรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติ และทักษะ ไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 125 - 126) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนหรือเป็นตัวการให้การเรียนการสอนบรรลุถึงจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยสร้างความสนใจ ประหยัดเวลา และให้ประสบการณ์ที่มีค่าแก่ผู้เรียน สื่อการเรียนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้หลักสูตรไปถึงผู้เรียน ทศนิยม ศุภเมธี (ม.ป.ป. : 123) ได้แบ่งประเภทสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทวัสดุ หรือสื่อขนาดเล็ก
2. ประเภทเครื่องมือ
3. ประเภทเทคนิคหรือวิธีการหรืออาจเรียกว่าการใช้กิจกรรมนั่นเอง

อิริกสัน (ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ. 2532 : 35 ; อ้างอิงมาจาก Erikson. 1968) ยังได้เสนอหลักการในการจัดสื่อการเรียนการสอนที่ดี ไว้ดังนี้

1. การบริการอุปกรณ์การสอนที่ดี จะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของผู้นำที่มีความรู้ความชำนาญ และสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านหลักสูตรได้เป็นอย่างดี ตลอดจนได้รับความสนับสนุนทางด้านงบประมาณ กำลังคน และเครื่องมือเครื่องใช้อย่างเพียงพอ

2. สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ได้โดยตรงกับความต้องการของครูผู้สอน ซึ่งผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกหรือจัดซื้อ และผู้บริหารจะต้องกำหนดวิธีการนำไปใช้อย่างเหมาะสม เช่น กำหนดตารางเวลา การยืมสื่อการเรียนการสอนแต่ละชั้น ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารควรจะได้สนใจคอยดูแลให้ความกระจ่างแก่ครูเมื่อเกิดปัญหาการใช้อุปกรณ์การสอน

3. สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ครูจะต้องสามารถนำไปใช้ได้ง่ายนั้นคือ อุปกรณ์จะต้องมีคุณภาพดี มีคนคอยช่วยเหลือครู ซึ่งผู้บริหารทำได้โดยการตั้งศูนย์สื่อการเรียนการสอนเป็นศูนย์กลาง มีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ด้านนั้นประจำอยู่ ควรมีการตรวจสอบสภาพเพื่อซ่อมแซมปรับปรุงอยู่เสมอ ถ้าซ่อมไม่ได้ควรเปลี่ยนหรือจัดหามาแทน

4. ควรจัดสื่อการเรียนการสอนไว้หลาย ๆ ชนิด เพื่อสนองความต้องการของครูทั้งที่เป็นวัสดุสิ้นเปลือง วัสดุอื่น ๆ เช่น กระดาษสี อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ ลูกโลก แผนที่ ตัวอย่างสารเคมี หนังสือ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้โรงเรียนควรจัดหาไว้ให้พร้อม ผู้บริหารควรประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน กำหนดโครงการทดลองอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอนใหม่ ตลอดจนวางแผนประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ได้เป็นประโยชน์

จากความหมายของสื่อที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าสื่อมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งนั้น ๆ อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ เขียวศรี วิวิธสิริ (2535 : 69) กล่าวไว้ว่า สื่อมีมากมายหลายชนิด การนำสื่อประเภทใด ชนิดใดมาใช้จึงจำเป็นต้องพิจารณาเลือกสื่อที่ใช้แล้วให้ผลคุ้มค่ามากที่สุด นั่นคือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ประหยัด

4. การวัดผลและประเมินผล

4.1 ความหมายของการวัดผลและประเมินผล

ธารง บัวศรี (2531 : 227) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลไว้ว่าการวัดผล หมายถึง การวัดคุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นการวัดในด้านปริมาณหรือคุณภาพได้ การวัดในด้านปริมาณ ได้แก่ การวัดความยาว ความกว้าง ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร ความถี่ ความเร็ว เป็นต้น ส่วนในด้านคุณภาพ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับเชาว์ปัญญาพฤติกรรม เจตคติ ฯลฯ การประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการนำความรู้ การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการประเมินค่าและตัดสินใจ

4.2 วิธีการประเมินผล

เสถียร ยะระเชิด (2535 : 50 - 52) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียน และเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินการตามแนวทางของหลักสูตร ซึ่งผู้บริหารและครูมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องทำการทดสอบตามลักษณะการจัดประสบการณ์ และเนื้อหาวิชาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ แล้วนำผลไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนยังต้องยึดหลักการเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ประเมินผลจึงต้องเป็นครูผู้สอนที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน รู้จักและเข้าใจนักเรียนด้านต่าง ๆ ระเบียบการประเมินผลตามหลักสูตรฉบับปรับปรุงใหม่นี้จึงกระจายอำนาจให้นักเรียนมีหน้าที่ประเมินผล ตัดสินและอนุมัติผลการเรียนทุกชั้น

โรงเรียนจะต้องดูแล ควบคุมให้การวัดผลและการประเมินผลเป็นไปตามระเบียบของการประเมินผลการเรียนดังนี้

1. จัดให้มีการประเมินผลก่อนเรียน
2. การประเมินผลระหว่างภาค ถ้านักเรียนคนใดไม่มีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์จะต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม
3. การประเมินผลปลายภาค ให้เลือกประเมินผลเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญ โดยให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และด้านกระบวนการสำหรับการดำเนินการได้เป็นไปในรูปของคณะกรรมการตามระเบียบการวัดผล

กรมวิชาการ (2532 : 13) สรุปว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนมิได้เน้นการสอนไล่ปลายปีเป็นสำคัญ แต่ต้องการให้ผู้สอนประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดปี นั่นคือ ต้องการประเมินผลการเรียนเพื่อให้รู้ว่าผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีวินัยและน่าสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่เพียงใดมากกว่าการสามารถตอบคำถามได้ และในการที่พยายามให้ผู้สอนเป็นผู้สอบเองก็เพื่อจะให้ผู้สอนเห็นว่าไม่จำเป็นต้องสอนเพื่อสอบ แต่จะสอนให้เรียนในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและสังคมนั้น ๆ

สรุปจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า การวัดผลและการประเมินผลการเรียนจะกระทำกันไปมาจะเป็นกระบวนการที่จะสะท้อนการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือไม่ อันถือได้ว่าเป็นภารกิจเกี่ยวกับงานวัดผลและประเมินผลการเรียนนั้น

4. การจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

4.1 สภาพปัจจุบัน

จังหวัดสมุทรปราการเป็นเมืองที่มีอยู่ในเขตปริมาณของเมืองหลวงมีสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม ที่หลากหลาย เช่น ทางด้านเศรษฐกิจมีลักษณะเป็นเมืองอุตสาหกรรม มีแรงงานจากต่างจังหวัดอพยพเข้ามาเพื่อหางานทำ มีการย้ายถิ่นที่อยู่เข้าออกระหว่างจังหวัดเป็นประจำ เนื่องจากเป็นเมืองอุตสาหกรรมฐานทางเศรษฐกิจจึงมีความแตกต่างกัน คนส่วนใหญ่ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อการดำรงชีวิตในสภาวะเศรษฐกิจที่มีการครองชีพสูง และการเดินทางในบางพื้นที่ไม่สะดวกเท่าที่ควร จึงทำให้มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมและประถมศึกษาและผู้ปกครองบางส่วนไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาของบุตรหลานจึงทำให้เด็กเรียนไม่จบการศึกษาภาคบังคับ

อีกประการหนึ่ง สภาพแวดล้อมทางสังคมและความหนาแน่นของประชากรกำลังเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในส่วนชั้นนอกเมืองกำลังพัฒนาเป็นย่านโรงงานอุตสาหกรรมและหมู่บ้านจัดสรรจำนวนมาก จึงทำให้เด็กในวัยเรียนมีเพิ่มมากขึ้น โรงเรียนที่มีอยู่ก็ไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ปกครองในบริเวณใกล้เคียง จากสภาพความแตกต่างดังกล่าวผนวกกับวัฒนธรรมต่างประเทศที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว อันเนื่องจากระบบการสื่อสารและเทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงทำให้มีอิทธิพลต่อนักเรียนและการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเตรียมฝึกนักเรียนให้รู้จักเลือก รู้จักตัดสินใจยอมรับสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 และปรับปรุง พ.ศ. 2535 อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ภารกิจและปริมาณงานในความรับผิดชอบ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เป็นหน่วยงานบริหารการศึกษา มีฐานะเป็นกองหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีภารกิจในการจัดการศึกษาที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1) จัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียนมีความพร้อมในการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535

2) จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ให้เด็กนักเรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ทุกคนได้รับการศึกษาจนจบหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร

3) จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 และวันที่ 14 พฤษภาคม 2534 และนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐานเป็น 9 ปี ของรัฐบาล

จากเอกสารแผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ 2540 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ได้สรุป จำนวนบุคลากร หน่วยงาน และจำนวนนักเรียน ห้องเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมดในจังหวัดสมุทรปราการ ดังต่อไปนี้

จำนวนบุคลากร

ครู	3,110 คน
ศึกษานิเทศก์	33 คน
บุคลากรสำนักงาน	112 คน
ลูกจ้างประจำ	192 คน
ลูกจ้างชั่วคราว	4 คน

จำนวนหน่วยงานในสังกัด

สำนักการประถมศึกษาอำเภอ	6	แห่ง
จำนวนโรงเรียน	148	โรงเรียน
- โรงเรียนขนาดเล็ก	28	โรงเรียน
- โรงเรียนขนาดกลาง	40	โรงเรียน
- โรงเรียนขนาดใหญ่	80	โรงเรียน

จำนวนนักเรียน และจำนวนห้องเรียน จำแนกตามชั้นเรียน ปีการศึกษา 2540

ชั้น	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนห้องเรียน
อนุบาล 1	4,959	178
อนุบาล 2	5,548	196
ประถมศึกษาปีที่ 1	9,593	290
ประถมศึกษาปีที่ 2	8,579	262
ประถมศึกษาปีที่ 3	8,291	281
ประถมศึกษาปีที่ 4	8,917	280
ประถมศึกษาปีที่ 5	9,107	298
ประถมศึกษาปีที่ 6	8,832	289
มัธยมศึกษาปีที่ 1	1,450	40
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1,138	36
มัธยมศึกษาปีที่ 3	1,012	34

รวม ระดับก่อนประถมศึกษา 10,507 คน 374 ห้องเรียน

ระดับประถมศึกษา 53,319 คน 1,697 ห้องเรียน

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3,600 คน 110 ห้องเรียน

แหล่งที่มา : แผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ 2540 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

สงวน อินตะจวง (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการและปัญหาในการพัฒนาครูประถมศึกษา จังหวัดแพร่ โดยศึกษาจากครูผู้สอนเป็นจำนวน 540 คน ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการพัฒนาครูประถมศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การสนับสนุนครูที่ปฏิบัติราชการดีเด่นได้รับการพิจารณาความดีความชอบโดยมีหลักเกณฑ์ที่แน่ชัด มีความต้องการสูงสุด รองลงมาได้แก่ การทำงานเป็นกลุ่มระหว่างเพื่อนครูเป็นประจำ การมีเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการสอนอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูที่มีอายุราชการต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาครูประถมศึกษาทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดารุณี กาจัดภัย (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถภาพทางการสอนคณิตศาสตร์ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ครูมีความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถภาพและวิธีการเสริมสร้างสมรรถภาพทางการสอนคณิตศาสตร์ทุกวิธีอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการมากในการหาแหล่งความรู้ที่จะส่งเสริมความรู้ทางคณิตศาสตร์ ต้องการความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนูปกรณ์การสอน ความรู้ในการสร้างข้อสอบมาตรฐาน เทคนิควิธีการให้ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเอง และต้องการให้มีการอบรม สัมมนา และการปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนคณิตศาสตร์

สมนึก ประเสริฐปาลิฉัตร (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการปฏิบัติการสอนของครูมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า ครูมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 7 มีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจนักเรียน สมรรถภาพด้านการวางแผนการเรียนการสอน และสมรรถภาพด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากถึง 5 ด้าน

ครูชายกับครูหญิงมีความต้องการแตกต่างกันในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้คิดว่าปริญญาตรีกับครูวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความต้องการแตกต่างกันในด้านความรู้ความเข้าใจนักเรียน ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการแตกต่างกันในด้านความรู้ความเข้าใจนักเรียน และด้านการวัดผลการเรียนการสอน ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการแตกต่างกันในด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน

สำหรับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี และ 10 - 20 ปี มีความต้องการแตกต่างกันในด้านความรู้ ความเข้าใจนักเรียน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ส่วนในด้านการวางแผนการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอนนั้น ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความต้องการแตกต่างกันกับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11 - 20 ปี

วีระกิตต์ ลายทองสุก (2532 : 58 - 61) ได้ศึกษาสถานภาพและความต้องการในการใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง สรุปได้ว่า ครูเห็นว่าสื่อมีความจำเป็นเพราะช่วยให้การสอนได้ผลดี และทำให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนได้เป็นอย่างดี ครูหาสื่อที่ตรงจุดมุ่งหมายในการสอนได้ยาก ครูขาดความรู้ในการใช้สื่อการสอน ครูมีความต้องการให้มีการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน และแนะนำการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีทางการศึกษา

วรรณวิไล พันธุ์สีดา (2532) ที่ศึกษาเรื่อง การใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา และพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา มีการปฏิบัติในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ถูกต้อง เพราะการนำหลักสูตรไปใช้นั้นจะต้องแปลงตัวเอกสารหลักสูตรให้อยู่ในรูปของเอกสารที่มีการแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตรให้ชัดเจนพอที่จะนำมาปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม จากผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นปรับรายละเอียดของหลักสูตรแผนการสอน สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

จรัส คำรัตน์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความต้องการในการพัฒนาการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาการสอนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาการสอนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ชัยศักดิ์ เกษามูล (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรครูในด้านการพัฒนาตนเอง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง แต่ในด้านการพัฒนาตนเองในเรื่องการวางแผนในชีวิตราชการ การเตรียมแผนการสอน และการให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนและผู้บริหารอยู่ในระดับสูง

ประพันธ์ สุตโต (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ตามทฤษฎะของครูวิชาการโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ การปฏิบัติโดยส่วนรวมแล้ว ขึ้นอยู่กับจำนวนครูในโรงเรียนแต่ละขนาด

ประวิทย์ มาตีประเสริฐ (2536) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ตามทฤษฎะของผู้บริหารวิชาการ ในเขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลนั้น ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร ขาดแหล่งวิทยาการในการศึกษาหาความรู้

สุรียา อยู่เจริญสุข (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาบุคลากรครูประจำการของครูผู้สอนและปัญหาในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรครูประจำการตามทฤษฎะของผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมากในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศการสอน

อุไรพร พานิชกุล (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสอน และความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา พบว่า ครูผู้สอนคณิตศาสตร์มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก จัดเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ การเตรียมการสอน การวัดผลและประเมินผล การจัดทากิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

คลาร์ก (Clark. 1970 : 2767 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประเมินผลเลือกวิธีการจัดอบรมส่งเสริมครูประจำการ ผลการวิจัยพบว่า วิธีการอบรมส่งเสริมครูประจำชั้นที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และขอบเขตที่เหมาะสม โดยเสนอแนะว่าการวางแผนปรับปรุงคุณภาพครูประจำการควรเริ่มต้นจากปัญหาความต้องการของครู วิธีการต่าง ๆ ที่จัดส่งเสริมให้ครูประจำการที่ได้มีการกำหนดเป้าหมายเฉพาะอย่างและจำเป็นต้องมีการวางแผนในการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

วอร์เรน (Warren. 1974 : 3562 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติการส่งเสริมครูประจำการ ที่ปฏิบัติการสอนระดับ 5 - 9 ในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ควรปรับปรุงโครงการให้เหมาะสมกับความต้องการของครูแต่ละคน ควรประเมินผลความต้องการและความสนใจของครู ให้ครูมีโอกาสร่วมในการวางแผนเสนอวิธีการจัดส่งเสริมครูประจำการด้วย และควรจัดประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

เมอร์รี่ (Merry. 1979 : 201 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรครู ระหว่างบุคลากรครูในการจัดการศึกษาเฉพาะอย่างและภาวะผู้นำของบุคลากรในมลรัฐอูตาห์ สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรครูมีความต้องการในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถพิเศษที่เหมาะสมกับงานในหน้าที่อย่างน้อยหนึ่งอย่างหรือมากกว่าหนึ่งอย่างและให้มีการพิจารณาการได้มาของบุคลากรครู

แมททีส (Mattes. 1983) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการพัฒนาครูภายใต้การนิเทศแบบคลินิกและการนิเทศแบบเดิมของโรงเรียนในมลรัฐโคโลราโด สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศช่วยส่งผลให้การรับรู้ของครูสูงขึ้นเมื่อเทียบกับอัตราปกติ การพัฒนาครูภายใต้การนิเทศแบบคลินิกรับกับการนิเทศแบบเดิมไม่แตกต่างกัน และการพัฒนาครูเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับครูที่มีอายุการทำงานมากกว่า 3 ปี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูประถมศึกษานั้น จะเห็นว่าการดำเนินการในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพแล้วจะต้องมีการพัฒนาความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครู โดยการจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรมศึกษาดูงาน ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนเอง รู้จักใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมโดยการศึกษาหลักสูตร และปรับเนื้อหากระบวนการ และทฤษฎีการเรียนรู้

การสอนต่าง ๆ ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีการจัดกิจกรรมที่จะให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย และเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น หากครูได้รับการพัฒนาความรู้เรื่องดังกล่าวแล้วจะทำให้ครูมีวิสัยทัศน์ในวิชาชีพที่ตนปฏิบัติ อันจะส่งผลพัฒนาคุณภาพของการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการมีคุณภาพยิ่งขึ้น สามารถสรุปเป็นสมมติฐานในการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
2. ครูที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
3. ครูที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
4. ครูที่มีวิถีทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
5. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพในการสอนทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
6. ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2540 จำนวน 6 อำเภอ 148 โรงเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 3,110 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง ยามาเน่ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 285) แต่เนื่องจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามหน่วย คือ โรงเรียนจะได้ครูที่ปฏิบัติการสอนเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 364 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตามขั้นตอนดังนี้

2.1 จากจำนวนอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการทั้ง 6 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ อำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง สุ่มมาครั้งหนึ่งได้ 3 อำเภอ คือ อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอบางพลี

2.2 ในแต่ละอำเภอทั้ง 3 อำเภอนั้น แบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

2.3 เลือกโรงเรียนแต่ละขนาดมา โดยขนาดเล็กใช้ทุกโรงเรียน (13 โรงเรียน) ขนาดกลางใช้ 9 โรงเรียน (จาก 19 โรงเรียน) และขนาดใหญ่ใช้ 3 โรงเรียน (จาก 38 โรงเรียน)

2.4 ใช้ครูทุกคนในโรงเรียนที่เลือกไว้เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ครูจากโรงเรียน ขนาดเล็ก จำนวน 124 คน ขนาดกลาง จำนวน 103 คน และขนาดใหญ่ จำนวน 137 คน รวมทั้งสิ้น 364 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน

โรงเรียน		จำนวนครู (กลุ่มตัวอย่าง)	รวม
<u>ขนาดใหญ่</u>			
อำเภอพระประแดง	1. โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก	46	137
อำเภอพระสมุทรเจดีย์	2. โรงเรียนพระสมุทรเจดีย์	43	
อำเภอบางพลี	3. โรงเรียนวัดบางโกลนใน	48	
<u>ขนาดกลาง</u>			
อำเภอพระประแดง	1. โรงเรียนวัดกองแก้ว	10	103
	2. โรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งนอก	10	
	3. โรงเรียนวัดคันลัด	9	
อำเภอพระสมุทรเจดีย์	4. โรงเรียนวัดนาเกลือน้อย	12	103
	5. โรงเรียนวัดแค	12	
	6. โรงเรียนวัดคลองสวน	13	

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน		จำนวนครู (กลุ่มตัวอย่าง)	รวม
อำเภอบางพลี	7. โรงเรียนวัดหนองปรือ	14	
	8. โรงเรียนวัดบางโกลนนอก	14	
	9. โรงเรียนคลองบางน้ำจืด	9	
<u>ขนาดเล็ก</u>			
อำเภอพระประแดง	1. โรงเรียนวัดบางกะเจ้ากลาง	10	
	2. โรงเรียนวัดบางกะสอบ	10	
	3. โรงเรียนวัดบางฝ้าย	9	
	4. โรงเรียนวัดบางขมิ้น	10	
	5. โรงเรียนบางครุ	10	
อำเภอพระสมุทรเจดีย์	6. โรงเรียนบ้านขุนสมุทร	12	124
	7. โรงเรียนวัดคลองมอญ	8	
	8. โรงเรียนบ้านขุนสมุทรไทย	9	
	9. โรงเรียนคลองหลวงศุภันย์	8	
	10. โรงเรียนวัดคู่สร้าง	10	
อำเภอบางพลี	11. โรงเรียนชนสิทธิ์อนุสรณ์	8	
	12. โรงเรียนคลองลาดกระบัง	10	
	13. โรงเรียนคลองหนองตะกั่ว	10	
รวมทั้งสิ้น			364

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ, อายุ, สถานภาพการสมรส, วุฒิทางการศึกษา, ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้คือ

มีความต้องการมากที่สุด	มีน้ำหนักเท่ากับ	5	คะแนน
มีความต้องการมาก	มีน้ำหนักเท่ากับ	4	คะแนน
มีความต้องการปานกลาง	มีน้ำหนักเท่ากับ	3	คะแนน
มีความต้องการน้อย	มีน้ำหนักเท่ากับ	2	คะแนน
มีความต้องการน้อยที่สุด	มีน้ำหนักเท่ากับ	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาความรู้ที่ครูผู้สอนต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนและจัดลำดับความต้องการ

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาจากหนังสือ ตำรา เอกสาร ทฤษฎี และผลการรายงานการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของบุคลากร เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้างและเนื้อหาในการสร้างเครื่องมือ
2. วิเคราะห์ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของบุคลากร จากเอกสารและงานวิจัยทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ แล้วทำการวิเคราะห์เพื่อจัดเป็น 4 ด้าน

3. สร้างเครื่องมืออย่างละเอียดตามรูปแบบที่ครอบคลุมโครงสร้างและเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของบุคลากร ตามข้อ 1, 2 เข้าสู่ประเด็นคำถามในรูปมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ช่วงคะแนน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อพิจารณาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงในเรื่องเกี่ยวกับสำนวนภาษาให้มีข้อความรัดกุม เข้าใจง่าย ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อคำถามมีข้อความตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

5. นำแบบสอบถามฉบับร่าง มาปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน พิจารณาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสมบูรณ์ของเครื่องมือ

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อหาข้อบกพร่องทั้งในเนื้อหาและภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 45 ข้อ (ดังแสดงในภาคผนวก)

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนพรานฉัตร อําเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการที่อยู่ในกลุ่มประชากร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงหัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอบางพลี เพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียน

2. ผู้วิจัยไปติดต่อกับหัวหน้าการการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อแจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอให้ครูในโรงเรียนตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้กำหนดวัน เวลา และสถานที่ส่งแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามเมื่อวันที่

19 กันยายน 2540 และขอให้ผู้บริหารโรงเรียนเก็บรวบรวมแบบสอบถามและนำส่งคืนที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่ครูผู้สอนสังกัดอยู่ ภายในวันที่ 3 ตุลาคม 2540 ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับ เพื่อคัดเลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำไปวิเคราะห์ผลการวิจัยได้จำนวน 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
3. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ
4. วิเคราะห์ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
5. เปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ สถานภาพการสมรส วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนโดยใช้ t-test และอายุ ขนาดของโรงเรียน โดยใช้ F-test หากพบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffé)
6. วิเคราะห์ความต้องการวิธีการพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยการหาค่าความถี่แล้วเรียงลำดับความต้องการ

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺
(Statistical Package for the Social Science PC)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติสำหรับการตรวจสอบเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach,
1970 : 161)

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ค่าสถิติพื้นฐาน

2.1.1 คะแนนเฉลี่ย

2.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.2.1 ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนน
เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้ t-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.
2538 : 102)

2.2.2 ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One-Way
Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า
สองกลุ่มใช้ F-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 113)

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแล้วพบว่ามีความสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบ ความแตก
ต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffé Method) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.
2538 : 227)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่มตัวอย่าง
SS	แทน	ผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกของความเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง
df	แทน	ระดับขั้นเสรี (Degrees of Freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ ดังนี้

1.00 - 1.50	หมายถึง	ต้องการน้อยที่สุด
1.51 - 2.50	หมายถึง	ต้องการน้อย
2.51 - 3.50	หมายถึง	ต้องการปานกลาง
3.51 - 4.50	หมายถึง	ต้องการมาก
4.51 - 5.00	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครู

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครู

โรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความต้องการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาคุณภาพการสอน

ของครูและลำดับความต้องการ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน โดยคิดเป็นความถี่ และร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายละเอียดข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	96	26.40
1.2 หญิง	268	73.60
รวม	364	100.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 35 ปี	17	4.70
2.2 35-45 ปี	227	62.30
2.3 สูงกว่า 45 ปี	120	33.00
รวม	364	100.00
3. สถานภาพการสมรส		
3.1 โสด	111	30.50
3.2 สมรส	253	69.50
รวม	364	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

รายละเอียดข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
4. วุฒิทางการศึกษา		
4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	41	11.30
4.2 ปริญญาตรีและสูงกว่า	323	88.70
รวม	364	100.00
5. ประสบการณ์ในการสอน		
5.1 ต่ำกว่า 10 ปี	22	6.00
5.2 10 ปีขึ้นไป	342	94.00
รวม	364	100.00
6. ขนาดของโรงเรียน		
6.1 ขนาดเล็ก	124	34.10
6.2 ขนาดกลาง	103	28.30
6.3 ขนาดใหญ่	137	37.60
รวม	364	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า จำนวนครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และเป็นเพศชาย จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 26.40 และเป็นเพศหญิง จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 73.60

ครูที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 อายุ 35 - 45 ปี จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30 และสูงกว่า 45 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00

ครูที่มีสถานภาพการสมรสเป็นโสด จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 และสมรสแล้ว จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 69.50

ครูที่มีวุฒิทางการศึกษากว่าปริญญาตรี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 11.30 ปริญญาตรีและสูงกว่า จำนวน 323 คน คิดเป็นร้อยละ 88.70

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และมีประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 342 คน คิดเป็นร้อยละ 94.00

ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 28.30 และที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 37.60

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา

ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

การวิเคราะห์ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำนวนเป็นโดยรวมและรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานดังปรากฏในตาราง 3 - 7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1	ด้านหลักสูตร	3.85	0.65	มาก
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.84	0.67	มาก
3	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.65	0.67	มาก
4	ด้านการวัดผลและการประเมินผล	3.71	0.66	มาก
	รวม	3.75	0.59	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมาคือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.84$) ด้านการวัดผลและการประเมินผล ($\bar{X} = 3.71$) และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.65$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การสอนด้านหลักสูตร จานนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1	ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ของหลักสูตร	3.84	0.67	มาก
2	ความรู้เกี่ยวกับการใช้เอกสารหลักสูตร หรือวัสดุ หลักสูตร เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน หนังสืออ่าน ประกอบ	3.84	0.67	มาก
3	ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมของเนื้อหาที่สอนทั้งด้านสติปัญญา เจตคติ และทักษะ	3.87	0.75	มาก
4	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการนำคู่มือครูไปปรับใช้ให้ เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ของโรงเรียน แต่ละท้องถิ่น	3.87	0.83	มาก
5	ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ คำอธิบายหลักสูตรกับเอกสารหลักสูตร	3.85	0.83	มาก
6	ความรู้เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้สัมพันธ์ กับจุดมุ่งหมาย และจุดประสงค์ของหลักสูตร	3.88	0.80	มาก
7	ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ จุดประสงค์การเรียนรู้ (ป.02) กับจุดประสงค์ ในการสอน	3.88	0.77	มาก
8	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการปรับเนื้อหาของแต่ละวิชา ให้สัมพันธ์ต่อเนื่องตลอดจนเหมาะสมกับเวลา	3.85	0.78	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
9	ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม กับสภาพท้องถิ่น และความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคต	3.94	0.81	มาก
10	ความรู้เกี่ยวกับหลักวิธีการวิจัยและนํ้าผลการวิจัย ทางหลักสูตรมาใช้ในการสอน	3.78	0.88	มาก
	รวม	3.85	0.65	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ครูมีความต้องการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้าน
หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีความ
ต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านหลักสูตรในรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ
($\bar{X} = 3.94 - 3.78$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 9) ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา
หลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคต
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ 10) ความรู้เกี่ยวกับหลักวิธีการวิจัย และนํ้าผลการวิจัยทาง
หลักสูตรมาใช้ในการสอน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวนเป็นรายชื่อ

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1	ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยมี การออกแบบงานและออกแบบกลุ่มที่ดี	3.90	0.89	มาก
2	ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เป็น กระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพ	3.91	0.83	มาก
3	ความรู้เกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพของการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.96	0.87	มาก
4	ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)	3.92	0.93	มาก
5	ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคนิคต่าง ๆ มาประกอบ การสอน	3.88	0.84	มาก
6	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคในการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการสอน	3.80	0.84	มาก
7	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียน ที่เรียนอ่อนและสอนเสริมนักเรียนที่เรียนเก่ง	3.80	0.81	มาก
8	ความรู้เกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศที่ช่วยให้เกิด การเรียนรู้	3.66	0.82	มาก
9	ความรู้เกี่ยวกับการสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรม	3.76	0.87	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
10	ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล รู้จักตัดสินใจใน การเรียนรู้	3.82	0.91	มาก
	รวม	3.84	0.67	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูมีความต้องการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 3.96 - 3.66$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 3) ความรู้เกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 8) ความรู้เกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวนเป็นรายชื่อ

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1	ความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้และผลิตสื่อประเภทวัสดุ เช่น สิ่งตีพิมพ์	3.68	0.92	มาก
2	ความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้และจัดสื่อประเภทกิจกรรม เช่น การทดลอง	3.63	0.87	มาก
3	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเลือกสื่อให้เหมาะสมกับ กิจกรรมและสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม	3.72	0.83	มาก
4	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเตรียมผู้สอนในการใช้สื่อ ประกอบการสอน	3.62	0.78	มาก
5	ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการใช้สื่อประกอบการสอน	3.68	0.81	มาก
6	ความรู้เกี่ยวกับแหล่งผลิต แหล่งให้บริการตลอด จนวิทยาการใหม่ ๆ ทางด้านสื่อการสอน	3.78	0.79	มาก
7	ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนที่หาง่ายใน ท้องถิ่น	3.63	0.81	มาก
8	ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลการใช้สื่อการสอน	3.53	0.81	มาก
9	ความรู้เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของ สื่อการสอน	3.54	0.82	มาก
10	ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ และการผลิตสื่อ	3.70	0.84	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
11	ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อดัดแปลงประกอบ การสอน	3.60	0.92	มาก
12	ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการใช้บทเรียน โปรแกรม	3.63	0.98	มาก
13	ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการใช้ชุดการเรียน การสอน	3.67	0.95	มาก
	รวม	3.65	0.67	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ครูมีความต้องการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนในรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 3.78 - 3.53$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 6) ความรู้เกี่ยวกับแหล่งผลิต แหล่งให้บริการ ตลอดจนวิทยาการใหม่ ๆ ทางด้านสื่อการเรียนการสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ 8) ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1	ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลให้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ในสมุดประจำตัวนักเรียน	3.79	0.78	มาก
2	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการประเมินผล ตาม ป.02	3.71	0.82	มาก
3	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินผลเบื้องต้น เพื่อประเมินผลความรู้พื้นฐานหรือประเมินผล ก่อนเรียน	3.66	0.83	มาก
4	ความรู้เกี่ยวกับการใช้วิธีการประเมินผลให้ สอดคล้องกับจุดประสงค์	3.67	0.84	มาก
5	ความรู้เกี่ยวกับการตั้งเกณฑ์การประเมินผล แต่ละครั้งให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้	3.61	0.83	มาก
6	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินผลรวมเพื่อตัดสิน ผลการเรียน	3.57	0.89	มาก
7	ความรู้เกี่ยวกับการแปลผลที่ได้จากการวัดผล และการประเมินผลเพื่อตัดสินในการเลื่อนชั้น	3.53	0.92	มาก
8	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินผลการสอน ซ่อมเสริม	3.68	0.84	มาก
9	ความรู้เกี่ยวกับการสร้างข้อสอบมาตรฐานและ เก็บเป็นธนาคารข้อสอบ	3.85	0.87	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านการวัดผลและการประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
10	ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อสอบ	3.79	0.89	มาก
11	ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน	3.83	0.84	มาก
12	ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลแนวใหม่โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)	3.85	0.94	มาก
	รวม	3.71	0.66	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านการวัดผลและการประเมินผลในรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 3.85 - 3.53$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 9 และข้อที่ 12) ความรู้เกี่ยวกับการสร้างข้อสอบมาตรฐาน และเก็บเป็นธนาคารข้อสอบและความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลแนวใหม่ โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ 7) ความรู้เกี่ยวกับการแปลผลที่ได้จากการวัดผลและการประเมินผลเพื่อตัดสินใจในการเลื่อนชั้น

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

การเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามตัวแปร

เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโรงเรียน

3.1 เปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียน

ประถมศึกษาจำแนกตามเพศ ดังปรากฏในตาราง 8 - 9

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน	ชาย		หญิง		t
		N = 96		N = 268		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านหลักสูตร	3.99	0.60	3.79	0.66	2.64*
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.85	0.66	3.84	0.68	0.19
3	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.57	0.74	3.67	0.64	-1.24
4	ด้านการวัดผลและการประเมินผล	3.77	0.74	3.69	0.63	0.94
	รวม	3.78	0.61	3.74	0.58	0.59

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศชาย มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านหลักสูตรมากกว่าเพศหญิง นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านหลักสูตร ตามเพศ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านหลักสูตร	ชาย N = 96		หญิง N = 268		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ของหลักสูตร	3.88	0.76	3.71	0.73	1.94
2	ความรู้เกี่ยวกับการใช้เอกสารหลักสูตร หรือวัสดุ หลักสูตร เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน หนังสือ อ่านประกอบ	3.86	0.80	3.78	0.80	0.89
3	ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมของเนื้อหาที่สอนทั้งด้านสติปัญญา เจตคติ และทักษะ	3.90	0.75	3.84	0.75	1.38
4	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการนำคู่มือครูไปปรับใช้ให้ เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ของโรงเรียน แต่ละท้องถิ่น	4.04	0.83	3.81	0.83	2.40*
5	ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ คำอธิบายหลักสูตรกับเอกสารหลักสูตร	4.06	0.74	3.77	0.85	3.01**
6	ความรู้เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้สัมพันธ์ กับจุดมุ่งหมาย และจุดประสงค์ของหลักสูตร	4.07	0.77	3.81	0.80	2.84*
7	ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ จุดประสงค์การเรียนรู้ (ป.02) กับจุดประสงค์ ในการสอน	4.01	0.73	3.83	0.78	1.96*
8	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการปรับเนื้อหาของแต่ละวิชา ให้สัมพันธ์ต่อเนื่องตลอดจนเหมาะสมกับเวลา	3.99	0.80	3.79	0.77	2.10*

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านหลักสูตร	ชาย N = 96		หญิง N = 268		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9	ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับ สภาพท้องถิ่น และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ในปัจจุบันและอนาคต	4.18	0.73	3.85	0.83	3.38**
10	ความรู้เกี่ยวกับหลักวิธีการวิจัยและนําผลการวิจัย ทางหลักสูตรมาใช้ในการสอน	3.90	0.85	3.74	0.88	1.51
	รวม	3.99	0.60	3.79	0.66	2.64*

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพ การสอนด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคำอธิบายหลักสูตรกับเอกสารหลักสูตร ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ในปัจจุบันและอนาคต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความต้องการความรู้ เกี่ยวกับวิธีการนําคู่มือครูไปปรับใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ของโรงเรียนแต่ละ ท้องถิ่น ความรู้เกี่ยวกับการนําศาสตร์ไปใช้ให้สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย และจุดประสงค์ของ หลักสูตร ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของจุดประสงค์การเรียนรู้ (ป.02) กับ จุดประสงค์ในการสอน ความรู้เกี่ยวกับวิธีการปรับเนื้อหาของแต่ละวิชาให้สัมพันธ์ต่อเนื่อง ตลอดจนเหมาะสมกับเวลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามอายุ ดังปรากฏในตาราง 10 - 11

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้
เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพการสอน	ต่ำกว่า 35 ปี N = 17		35 - 45 ปี N = 227		สูงกว่า 45 ปี N = 120	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ด้านหลักสูตร	3.82	0.66	3.87	0.63	3.81	0.69
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	3.88	0.79	3.84	0.67	3.83	0.65
3	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.79	0.80	3.65	0.68	3.62	0.84
4	ด้านการวัดผลและการประเมิน ผล	3.65	0.81	3.72	0.64	3.71	0.68
	รวม	3.78	0.73	3.76	0.58	3.73	0.59

จากตาราง 10 แสดงว่า ครูที่มีอายุน้อยกว่า 35 ปี มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมมากกว่าครูที่มีอายุ 35 - 45 ปี และสูงกว่า 45 ปี ($\bar{X} = 3.78$, 3.76 และ 3.73 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ครูที่มีอายุระหว่าง 35 - 45 ปี มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนมากกว่ากลุ่มอื่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูที่มีอายุน้อยกว่า 35 ปี มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนมากกว่ากลุ่มอื่น ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูที่มีอายุน้อยกว่า 35 ปี มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนมากกว่ากลุ่มอื่น และด้านการวัดผลและการประเมินผล ครูที่มีอายุระหว่าง 35 - 45 ปี มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนมากกว่ากลุ่มอื่น

เพื่อให้ทราบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนแตกต่างกันหรือไม่
จึงนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อ
พัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนา คุณภาพการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1	ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.28	0.14	0.32
		ภายในกลุ่ม	361	153.45	0.43	
		รวม	363	153.73		
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.04	0.02	0.04
		ภายในกลุ่ม	361	163.08	0.45	
		รวม	363	163.12		
3	ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.45	0.22	0.50
		ภายในกลุ่ม	361	162.03	0.45	
		รวม	363	162.48		

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
4	ด้านการวัดผลและการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.09	0.05	0.10
		ภายในกลุ่ม	361	156.37	0.43	
		รวม	363	156.46		
	รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.11
		ภายในกลุ่ม	361	125.28	0.35	
		รวม	363	125.36		

จากตาราง 11 แสดงว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

3.3 เปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียน
ประถมศึกษาจำนวนกตามสถานภาพการสมรส ดังปรากฏในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้
เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำนวนกตามสถานภาพการสมรส

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน	โสด N = 111		สมรส N = 253		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านหลักสูตร	3.81	0.62	3.86	0.66	-0.75
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.93	0.65	3.80	0.68	1.76
3	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.66	0.64	3.64	0.68	0.24
4	ด้านการวัดผลและการประเมินผล	3.65	0.61	3.74	0.68	-1.20
	รวม	3.75	0.56	3.75	0.60	-0.02

จากตาราง 12 แสดงว่า ครูที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความต้องการความรู้
เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตาม
สมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีความ
ต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่น
เดียวกัน

3.4 เปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้
เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนา คุณภาพการสอน	ต่ำกว่าปริญญาตรี N = 41		ปริญญาตรีและสูงกว่า N = 323		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านหลักสูตร	3.87	0.68	3.84	0.65	0.29
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	3.87	0.59	3.84	0.68	0.26
3	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.65	0.52	3.65	0.69	0.03
4	ด้านการวัดผลและการประเมิน ผล	3.75	0.66	3.71	0.66	0.39
	รวม	3.77	0.54	3.75	0.59	0.26

จากตาราง 13 แสดงว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการความรู้
เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตาม
สมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความต้องการ
ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

3.5 เปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ดังปรากฏในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนา คุณภาพการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี N = 22		10 ปีขึ้นไป N = 342		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านหลักสูตร	3.86	0.51	3.84	0.66	0.10
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.87	0.59	3.84	0.68	0.20
3	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.73	0.76	3.64	0.66	0.58
4	ด้านการวัดผลและการประเมินผล	3.76	0.51	3.71	0.67	0.36
	รวม	3.80	0.55	3.75	0.59	0.37

จากตาราง 14 แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

3.6 เปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ดังปรากฏในตาราง 15 - 16

ตาราง 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการความรู้
เพื่อพัฒนาคุณภาพ การสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพการสอน	ขนาดเล็ก N = 124		ขนาดกลาง N = 100		ขนาดใหญ่ N = 137	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ด้านหลักสูตร	3.95	0.64	3.81	0.59	3.77	0.69
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	3.84	0.68	3.75	0.65	3.91	0.67
3	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.62	0.64	3.56	0.69	3.74	0.67
4	ด้านการวัดผลและการประเมิน ผล	3.75	0.74	3.72	0.58	3.67	0.64
	รวม	3.78	0.61	3.70	0.55	3.77	0.60

จากตาราง 15 แสดงว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมมากกว่าครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.78, 3.77$ และ 3.70 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนมากกว่ากลุ่มอื่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนมากกว่ากลุ่มอื่น ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนมากกว่ากลุ่มอื่น ด้านการวัดผลและการประเมินผล ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนมากกว่ากลุ่มอื่น

เพื่อให้ทราบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนแตกต่างกันหรือไม่
จึงนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนก ตามขนาดของโรงเรียน

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1	ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.28	0.14	2.72
		ภายในกลุ่ม	361	151.44	0.42	
		รวม	363	153.72		
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.57	0.78	1.75
		ภายในกลุ่ม	361	161.55	0.45	
		รวม	363	163.12		
3	ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.19	1.10	2.47
		ภายในกลุ่ม	361	160.28	0.44	
		รวม	363	162.47		

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
4	ด้านการวัดผลและการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.38	0.19	0.44
		ภายในกลุ่ม	361	156.08	0.43	
		รวม	363	156.46		
	รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.38	0.19	0.55
		ภายในกลุ่ม	361	124.98	0.35	
		รวม	363	125.36		

จากตาราง 16 แสดงว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความต้องการวิธีการพัฒนาคุณภาพการสอนของครู

และจัดลำดับความต้องการ

การวิเคราะห์ความต้องการวิธีการพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการที่ครูต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนและจัดลำดับความต้องการ ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามมาจำนวน 315 คน ดังรายละเอียดในตาราง 17

ตาราง 17 ความต้องการวิธีการพัฒนาคุณภาพการสอน และจัดลำดับความต้องการ

วิธีการพัฒนาคุณภาพการสอน	จำนวน ความถี่ ของผู้ตอบ	อันดับที่
จัดศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ	100	1
เชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยาย	98	2
จัดอบรมสัมมนา ปฏิบัติการเพื่อผลิตเอกสารการสอน	65	3
จัดนิทรรศการทางวิชาการ	64	4
จัดนิเทศการสอนภายในโดยผู้บริหาร	62	5
จัดอบรมทบทวนการสอน	59	6
จัดนิเทศการสอนภายในโดยครูสังเกตการสอน	58	7
จัดสัมมนาทางวิชาการโดยหน่วยงานในเทศก์ของจังหวัด	52	8
จัดให้ครูเข้าร่วมประชุมกับผู้บริหารเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการสอน	46	9

จากตาราง 17 แสดงว่า ครูมีความต้องการวิธีการพัฒนาคุณภาพการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งสามารถจัดลำดับความต้องการได้ดังนี้ หนึ่ง ได้แก่ ครูมีความต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนการด้านจัดศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ 31.74 และรองลงมา ได้แก่ เชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายคิดเป็นร้อยละ 31.08 จัดอบรมสัมมนาปฏิบัติการเพื่อผลิตเอกสารการสอนคิดเป็นร้อยละ 20.63 จัดนิทรรศการทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 20.31 จัดนิเทศการสอนภายในโดยผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 19.68 จัดอบรมทำสื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 18.73 จัดนิเทศการสอนภายใน โดยครูสังเกตการสอน คิดเป็นร้อยละ 18.41 จัดสัมมนาทางวิชาการ โดยหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 16.50 และจัดให้ครูเข้าร่วมประชุมกับผู้บริหารเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการสอน คิดเป็นร้อยละ 14.60

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งในบทนี้จะสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการตามตัวแปร ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพการสมรส, วุฒิทางการศึกษา, ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโรงเรียนตามด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน
3. เพื่อจัดลำดับวิธีการต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังสามารถใช้เป็นข้อมูลในการเสนอแนะปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา อันเป็นการส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการอีกด้วย

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน
2. ครูที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน
3. ครูที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน
4. ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน
5. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน
6. ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน

การดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2540 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,110 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางยามาเน่ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 285) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 364 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาระดับความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ เกี่ยวกับข้อมูลเรื่อง เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผล และการประเมินผล ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ช่วงระดับ ของ ลิเคอร์ท (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความต้องการวิธีการพัฒนาคุณภาพการสอนที่ครูต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดดำเนินการโดยการหาความถี่ แล้วเรียงจัดลำดับความต้องการ

แบบสอบถามฉบับนี้ ได้ทำการทดลองใช้ (Try - out) และได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงหัวหน้าทางการการประถมศึกษาอำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอบางพลี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียน

2. ผู้วิจัยไปติดต่อกับหัวหน้าทางการการประถมศึกษาอำเภอด้วยตนเอง เพื่อแจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและขอให้ครูในโรงเรียนตอบแบบสอบถามโดยกำหนด วัน เวลา และนำส่งแบบสอบถามคืนที่สำนักงานการศึกษาอำเภอที่ครูผู้สอนสังกัดอยู่ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทุกฉบับ เพื่อคัดเลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำไปวิเคราะห์ผลการวิจัยได้ทุกฉบับ จำนวน 364 ฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

3. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ภูมิลำเนา การศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน ด้วยการหาค่าความถี่ และร้อยละ

4. วิเคราะห์ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผลด้วยการ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. เปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตาม เพศ สถานภาพ การสมรส ภูมิลำเนา การศึกษา ประสบการณ์ในการสอน โดยใช้ t-test อายุขนาดของโรงเรียน โดยใช้ F - test หากพบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

6. วิเคราะห์ความต้องการวิธีการพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยการหาค่าความถี่ แล้วเรียงลำดับ ความต้องการ

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

(Statistical Package for the Social Science PC)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิงร้อยละ 73.60 เป็นเพศชายร้อยละ 26.40 อายุมากกว่า 45 ปีร้อยละ 33.00 อายุ 35 - 45 ปีร้อยละ 62.30 และอายุต่ำกว่า 35 ปีร้อยละ 4.70 มีสถานภาพการสมรส แล้วร้อยละ 69.50 เป็นโสดร้อยละ 30.50 มีภูมิลำเนาการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ร้อยละ 88.70 ต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 11.30 มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 94.00 และต่ำกว่า 10 ปีร้อยละ 6.00 ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ร้อยละ 37.60 โรงเรียนขนาดกลางร้อยละ 28.30 และโรงเรียนขนาดเล็กร้อยละ 34.10

2. ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 9) ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคต ($\bar{X} = 3.94$) และข้อที่ 6) ความรู้เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย และจุดประสงค์ของหลักสูตร ($\bar{X} = 3.88$) และข้อที่ 7) ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของจุดประสงค์การเรียนรู้ (ป.02) กับจุดประสงค์ในการสอน ($\bar{X} = 3.88$) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.84$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 3) ความรู้เกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ($\bar{X} = 3.96$) และข้อที่ 4) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ($\bar{X} = 3.92$) และข้อที่ 2) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เป็นกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.91$) ด้านการวัดผลและการประเมินผล ($\bar{X} = 3.71$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 9 และข้อที่ 12) ความรู้เกี่ยวกับการสร้างข้อสอบมาตรฐานและเก็บเป็นธนาคารข้อสอบและความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลแนวใหม่ โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ($\bar{X} = 3.85$) และข้อที่ 11) ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 3.83$) และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.65$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อที่ 6) ความรู้เกี่ยวกับ แหล่งผลิต แหล่งให้บริการ ตลอดจนวิทยาการใหม่ ๆ ทางด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.78$) และข้อที่ 3) ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเลือกสื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมและสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ($\bar{X} = 3.72$) และข้อที่ 10) ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้และการผลิตสื่อ ($\bar{X} = 3.70$)

3. การเปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ครูที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ครูที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ความต้องการวิธีการพัฒนาคุณภาพการสอน และจัดลำดับความต้องการทั้ง 4 ด้าน พบว่า ข้อที่มีความถี่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับ 1 คือ การจัดศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ ลำดับ 2 คือ เชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยาย ลำดับ 3 คือ จัดอบรม สัมมนา ปฏิบัติการเพื่อผลิตเอกสารการสอน ลำดับ 4 คือ จัดนิทรรศการทางวิชาการ ลำดับ 5 คือ จัดนิเทศภายในโดยผู้บริหาร ลำดับ 6 คือ จัดอบรมหาสื่อการสอน ลำดับ 7 คือ จัดนิเทศภายในโดยครูสังเกตการสอน ลำดับ 8 คือ จัดสัมมนาทางวิชาการโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ของจังหวัด และลำดับสุดท้าย คือ จัดให้ครูเข้าร่วมประชุมกับผู้บริหารเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการสอน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ และเปรียบเทียบความต้องการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายผลออกเป็น 3 ตอน คือ

1. ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน

การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปรากฏว่ามีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการได้เกิดขึ้นมากมาย และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจนครูแทบตามไม่ทัน ตัวครูเองก็ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการเรียนการสอนว่ามีความจำเป็น และสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูผู้สอน นอกจากนี้ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดทักษะด้านการสอนใหม่ ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาและเกิดการเรียนรู้ในอันที่จะส่งผลให้การเรียนบรรลุผลตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สงวน อินตะจวง (2529 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการและปัญหาในการพัฒนาครูประถมศึกษาตามทฤษฎีของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่ และพบว่าความต้องการในการพัฒนาครูประถมศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับสูง นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา อยู่เจริญสุข (2537 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาบุคลากรครูประจำการของครูผู้สอน และปัญหาในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรครูประจำการตามทฤษฎีของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร และพบว่า ความต้องการพัฒนาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับมากที่สุดด้านและสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสถียร ยะระเชิด (2535 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด และพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา มีระดับความต้องการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ โดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านเอกสารประกอบหลักสูตรด้านหลักสูตรแม่บท ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการศึกษาตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ

การสอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้ดังนี้คือ ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.85$) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.84$) ด้านการวัดผล และการประเมินผล ($\bar{X} = 3.71$) และลำดับสุดท้ายด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.65$) สามารถนำมาอภิปรายเป็นรายด้านตามลำดับดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าหลักสูตรมีความสำคัญสำหรับการเรียนการสอน เพราะก่อนทำการสอนจะต้องศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เข้าใจอย่างชัดเจน ศึกษาแนวการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล ซึ่งครูส่วนใหญ่มักจะเห็นว่าเป็นเรื่องยากที่จะเข้าใจหรือปรับให้สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนได้ จึงทำให้ครูมีความต้องการความรู้ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เสาวนีย์ เลวลีย์ (2536 : 41) ที่กล่าวว่า หลักสูตรจะเปรียบได้กับเครื่องมือที่สำคัญของการจัดการศึกษาที่บ่งชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของบุคคลและลักษณะของสังคมนั้นยิ่งไปกว่านั้นยังแสดงถึงความเจริญก้าวหน้า ความทันสมัย ความมั่นคงของประเทศอีกด้วย ดังจะเห็นตัวอย่างจากประเทศต่าง ๆ ที่พยายามปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอยู่เสมอ ทั้งนี้เนื่องจากสภาพของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในจำนวนรายข้อของด้านหลักสูตร คือ ข้อที่ 9) ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีปัจจุบันและอนาคต ($\bar{X} = 3.94$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้มุ่งเน้นเรื่องการส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ช่วยกันจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงและความต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันและอนาคต และโดยเฉพาะให้สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนมากที่สุด และการที่จะจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเกื้อกูลต่อการพัฒนาชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจ และสังคมในท้องถิ่นได้ จะต้องดำเนินการ คือ การจัดทำ และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเอง จัดกระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ได้แก่ วิทยากร สถานที่ประกอบการ ทรัพยากรธรรมชาติ เข้ามามีส่วนช่วยเหลือ การจัดการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณวิไล พันธุ์สีดา (2532) ที่ศึกษาเรื่องการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะ

คณิตศาสตร์ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา และพบว่าครูโรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ถูกต้อง เพราะการนำหลักสูตรไปใช้นั้นจะต้องแปลงตัวเอกสารหลักสูตรให้อยู่ในรูปของเอกสารที่มีการแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตรให้ชัดเจนพอที่จะนำมาปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นปรับรายละเอียดของหลักสูตร แผนการสอน สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งที่ วก 611/2533 ให้โรงเรียนประถมศึกษาใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 เป็นต้นมา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุงได้มุ่งเน้นเรื่องทักษะกระบวนการ 9 ขั้นตอน คือ 1) ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น 2) คิดวิเคราะห์วิจารณ์ 3) สร้างทางเลือกหลากหลาย 4) ประเมินและเลือกทางเลือก 5) กำหนดขั้นตอนปฏิบัติ 6) ปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์ 7) ประเมินระหว่างปฏิบัติ 8) ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น 9) ประเมินผลรวมให้เกิดความภูมิใจ แต่ครูผู้สอนยังขาดทักษะ ความรู้ความเข้าใจวิธีการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อูมา เศรษฐสุข (2536 : 33) ที่ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติการสอนของครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และพบว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการวิเคราะห์ภารกิจการสอนเป็นสำคัญและจากผลการวิจัยการประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2533 ของกรมวิชาการ (2533 : 84) พบว่า การจัดทำคู่มือครู หรือแผนการสอนเพื่อให้ควบคู่กับหลักสูตรนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและสามารถช่วยเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรได้ ดังนั้น การจัดอบรมให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์ภารกิจการสอนย่อมจะช่วยให้ครูสามารถวางแผนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในจำนวนรายข้อ ของด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือข้อที่ 3) ความรู้เกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ($\bar{X} = 3.96$) ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นครูที่สอนในหลายวิชา และยังทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น ซึ่งครูแต่ละคนนอกจากจะ ทำหน้าที่สอนแล้วครูยังมีการกิจในการรับผิดชอบต่อโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนอีกด้วย ประกอบกับครูส่วนใหญ่ ยังไม่เข้าใจกิจกรรมการสอนเกี่ยวกับการใช้ทักษะกระบวนการซึ่งเป็นสิ่งใหม่ ที่ยังไม่เคยปฏิบัติมาก่อน จึงทำให้ครูขาดความรู้ความเข้าใจทักษะกระบวนการ 9 ขั้น ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบหลักในการที่จะนำไปสู่การปลูกฝังทักษะกระบวนการอื่น ๆ ครูยังสับสนว่าทักษะ กระบวนการเป็นวิธีสอนหรือไม่ จะนำไปใช้เมื่อไร และใช้อย่างไร กล่าวคือ ครูไม่สามารถ แปลเจตนารมณ์ของทักษะกระบวนการในเชิงปฏิบัติได้ ครูจึงมีความต้องการความรู้เกี่ยวกับ การหาประสิทธิภาพการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ กรัสม์ และคอสติน (Grush and Costin, 1975 : 64) ที่ศึกษาเรื่อง สมรรถภาพของครู และกล่าวว่า ครูที่มีสมรรถภาพจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี และมีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีเทคนิคในการวัดผลและประเมินผลที่ดี และนำผลมา ปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้นพัฒนาความรู้ที่มีอยู่ ให้ทันสมัยและปรับปรุงทักษะการสอน ของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

1.3 ด้านการวัดผลและการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการ ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านการวัดผลและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งได้กำหนดหลักการในการ ประเมินผล วิธีการประเมินผล และผู้ทำหน้าที่ในการประเมินผลและตัดสินผลการเรียนไว้อย่าง ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนั้น ครูจึงมีความตระหนักในเรื่องนี้เพราะ ต้องนำไปปฏิบัติและจัดทำเป็นหลักฐานให้ถูกต้อง นอกจากนี้การประเมินผลยังใช้เป็นข้อมูลในการ ปรับปรุงการสอนของครู และแนะแนวการศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พร้อมพรรณ อุดมสิน (2538 : 1) ที่ศึกษาเรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนคณิตศาสตร์ และกล่าวว่า การวัดผล การประเมินผลเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนในระดับชั้นหรือวิชานั้น เพราะผลจากการวัดผลจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครู

เพื่อช่วยในการปรับปรุงการสอน นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทธนา บัณเฑาะ (2536 : 20) ที่ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก และพบว่า การวัดผลและการประเมินผลนั้นมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นกระบวนการที่ช่วยตัดสินความมีประสิทธิภาพในการสอนผลของการวิจัยและประเมินผลจะช่วยทำให้ครูเห็นภาพสะท้อนว่าทำหน้าที่ได้ครบถ้วนและเติมความรู้ความสามารถมากขึ้นเพียงใด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในจำนวนรายข้อของด้านการวัดผลและการประเมินผล คือข้อที่ 9 ความรู้เกี่ยวกับการสร้างข้อสอบมาตรฐาน และเก็บเป็นธนาคารข้อสอบและข้อ 12 ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลแนวใหม่ โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ($\bar{X} = 3.85$) ที่เป็น เช่นนี้ เพราะว่าการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยฝึกผู้เรียนให้มีประสบการณ์และความชำนาญอันจะนำไปสู่ความเป็นคนเก่ง ความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ เพราะโดยตัวของมันเองแล้วกระบวนการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) น่าจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้ได้หลายลักษณะ และการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ช่วยฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การแสวงหาความรู้ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การอ่าน การเขียน การนำเสนอข้อมูลเป็นการฝึกผู้เรียนให้เป็นคนที่มีระเบียบ มีความอดทน มีความรับผิดชอบ เป็นคนช่างสังเกต ชอบอ่าน ชอบเขียน เสริมทักษะด้านการสื่อสาร และทักษะชีวิตด้านอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานดา จรตล (2529 : 62) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้ และความต้องการในการปรับปรุงการสอนของครูภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดจันทบุรี พบว่า ปัญหาและความต้องการของครูส่วนใหญ่คือปัญหาและความต้องการด้านการวัดผลและการประเมินผล เนื่องจากครูขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการวัดผลและการประเมินผลอย่างแท้จริง ครูจึงไม่มั่นใจในการสร้างแบบทดสอบในที่สุดจึงไม่ค่อยปฏิบัติ หรือปฏิบัติอย่างผิด ๆ

1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีทางด้านวิชาการได้มีการเปลี่ยนแปลงและเจริญก้าวหน้าไปอย่างมาก ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อบางประเภท สื่อที่มีอยู่ไม่เหมาะสมในการ

ใช้สอน ประกอบกับตัวครูเองมีภารกิจในการสอนหลายวิชา และหลายชั้นเรียน จึงทำให้ครูไม่สามารถที่จะเตรียมสื่อการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระกิตต์ ลายทองสุก (2532 : 58 - 61) ได้ศึกษาเรื่องสภาพ และความต้องการในการใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง และพบว่า ครูเห็นว่าสื่อมีความจำเป็นเพราะช่วยให้การสอนได้ผลดี และทำให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนได้เป็นอย่างดี ครูหาสื่อที่ตรงจุดมุ่งหมายในการสอนได้ยาก ครูขาดความรู้ในการใช้สื่อการสอน ครูมีความต้องการให้มีการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน และแนะนำการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีทางการศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในจำนวนรายข้อของด้านสื่อการเรียนการสอน คือข้อที่ 6) ความรู้เกี่ยวกับ แหล่งผลิต แหล่งให้บริการ ตลอดจนวิทยาการใหม่ ๆ ทางด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.78$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนมีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น และยังเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกเนื้อหาวิชา สื่อมีอยู่หลายประเภทขึ้นอยู่กับครูผู้สอนจะเลือกใช้อย่างไร ให้เหมาะสมสะดวกต่อสภาพการณ์ของเนื้อหาและท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เขียรศรี วิวิธสิริ (2535 : 69) กล่าวว่า สื่อมีมากมายหลายชนิด การนำสื่อประเภทใดชนิดใดมาใช้จึงจำเป็นต้องพิจารณาเลือกสื่อที่ใช้แล้วให้ผลคุ้มค่ามากที่สุด นั่นคือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูง สะดวก ประหยัด

2. การเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามเพศ, อายุ, สถานภาพการสมรส, วุฒิทางการศึกษา, ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน

2.1 การเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูที่มีเพศต่างกัน พบว่า ครูเพศชาย และครูเพศหญิง มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้งสี่ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันวิชาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ครูทั้งเพศชาย และเพศหญิง จำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกี่ยวกับการสอนอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ครูทั้ง

เพศชาย และเพศหญิง ต่างเห็นว่าการสอนเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อลงกรณ์ จันทรามย์ (2526 : 42) ที่ศึกษาเรื่องการสอนที่มีประสิทธิภาพ และกล่าวว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบันครูจำเป็นต้องพัฒนาการสอนของตนอยู่เสมอ เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้ได้มากที่สุด นั่นคือต้องรู้จักเลือกและปรับปรุงเทคนิควิธีสอนจัดสถานการณ์การเรียนการสอนให้น่าสนใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรพร พานิชกุล (2539 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสอนและความต้องการพัฒนาดนของครูสอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา และพบว่าครูผู้สอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการพัฒนาดนในด้านเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศในการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศชายมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนด้านหลักสูตรมากกว่าครูเพศหญิง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ครูเพศชาย เป็นบุคคลที่มักจะชอบศึกษาค้นคว้าในสิ่งใหม่อยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ครูเพศชายมีเวลาที่จะศึกษาหาความรู้ มีความกระตือรือร้นชอบศึกษาค้นคว้า และไม่อยู่นิ่งเฉย อยากรู้ อยากเห็น ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ อุไรพร พานิชกุล (2539 : 120) ที่พบว่า ครูเพศหญิงมีพฤติกรรมในด้านการเตรียมการสอนมากกว่าครูเพศชาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูเพศหญิงมีความรู้ มีความเข้าใจในหลักสูตร และเกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการสอนมากกว่าครูเพศชาย

2.2 การเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูที่มีอายุต่างกัน พบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้งสี่ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าครูส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35 - 45 ปี และสูงกว่า 45 ปี ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 19) กล่าวว่า iva ผู้ใหญ่วัยกลางคนมีพัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน และมีศักยภาพจะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้ครูที่มีอายุต่างกันมีความต้องการพัฒนาคุณภาพการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสิฐ วงศ์จิตราท (2531 : 170) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการของครูวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ครูวิทยาศาสตร์ที่มีอายุต่างกันมีปัญหาและความต้องการไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน พบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้งสี่ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษานั้นจะมีลักษณะที่เหมือนกัน และยึดตามแนวทางของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ซึ่งจะมีรายละเอียดและกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไว้อย่างชัดเจน และในสภาพปัจจุบัน เนื่องจากเนื้อหาวิชา และประสบการณ์ที่หลักสูตรมุ่งจัดให้ผู้เรียนนั้นมีมากขึ้นเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพสังคม เศรษฐกิจ ครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาความรู้ เทคนิค และวิธีการสอนต่าง ๆ เพื่อจะสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างกว้างขวางในอันที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรับผิดชอบ มีคุณธรรมและมีเจตคติที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส คำรัตน์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการในการพัฒนาการสอนของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคามและพบว่า ครูที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีความต้องการพัฒนาการสอนโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.4 การเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน พบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้งสี่ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ มีภาระในการสอนหลายวิชาและหลายชั้นเรียนเหมือนกัน นอกจากนั้นยังทำให้ที่รับผิดชอบงานพิเศษอื่น ๆ ของโรงเรียนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบล แคล้วกลาง (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาค้นคว้าและความต้องการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และพบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการความรู้ ด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการจัดผลและประเมินผล โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 การเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน พบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้งสี่ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีความคาดหวังให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน และนอกจากนั้นหลักสูตรประถมศึกษา ยังมุ่งเน้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจและจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มันทนา จงสุขสันต์กุล (2524 : 79) ได้ทำการศึกษา เรื่องปัญหาของครูวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรไม่แตกต่างกัน

2.6 การเปรียบเทียบความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า ครูมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนทั้งสี่ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดภาระหน้าที่ของโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติไว้ 6 งานด้วยกัน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานธุรการและการเงิน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และประกอบกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะคล้ายคลึงกันและได้รับข่าวสารทางวิชาการจากหน่วยงานเหมือนกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ไมตรีจิตร (2537 : 129) ที่ศึกษาเรื่องปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย และพบว่าครูผู้สอนภาษาไทยที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ไม่แตกต่างกัน

3. การวิเคราะห์ความต้องการวิธีการพัฒนาคุณภาพการสอนที่ครูต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดดำเนินการ และจัดลำดับความต้องการ พบว่า ครูมีความต้องการที่จะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดดำเนินการในเรื่องการจัดศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายและจัดอบรมสัมมนา ปฏิบัติการเพื่อผลิตเอกสารการสอน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และความก้าวหน้าทางวิชาการ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนและหาวิธีการสอนใหม่ ๆ ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในวงการศึกษาดังนี้ ประกอบกับในปัจจุบันการเรียนการสอนมิใช่จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ทางวิชาการอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ด้านอื่น ๆ เข้าไปด้วย เพื่อให้ทันนักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาตัวบุคคลให้มีศักยภาพสูงสุดเป็นคนที่สังคมต้องการ การศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศจะเป็นการเปิดวิสัยทัศน์ของครูให้กว้างไกล และกระตุ้นให้ครูเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการที่จะพัฒนาคุณภาพทางการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดารุณี กาจัดภัย (2531 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถภาพทางการสอนคณิตศาสตร์ของครูประถมศึกษา และพบว่า เมื่อครูรู้ว่า ตนเองยังต้องพัฒนาตนเองในด้านการสอน จึงมีความต้องการที่จะศึกษาดูงานในสถานศึกษาอื่น ซึ่งก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถช่วยพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ได้ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ สมุทรธารักษ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการสอนของครูช่างอุตสาหกรรม และพบว่า การฝึกอบรมให้แก่ครูผู้สอน ได้มีความรู้ใหม่ ๆ มีเทคนิควิธีการสอน และมีทักษะการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ ไปสู่นักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนาศึกษาดูงาน ปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลให้แก่ครูอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้ครูมีความรู้เพิ่มขึ้น สามารถนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ และตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. เมื่อมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ควรมีการจัดฝึกอบรมให้ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน และอนาคต
3. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ควรจะมีการติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูทั้งรายบุคคลและโดยภาพรวม ทั้งนี้เพื่อได้ทราบผลการปฏิบัติงาน ที่แท้จริงของครู
4. ควรมีการจัดทำเอกสารคู่มือครู เกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลแนวใหม่ โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน
5. ควรจัดให้มีการสัมมนาอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิต การใช้และการจัด เก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น
6. ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ
7. ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาปฏิบัติการ เกี่ยวกับการแปลเอกสารหลักสูตรไปสู่ กิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนโดยวิธีการสัมภาษณ์เพื่อหารายละเอียด และใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก จะทำให้ได้ทราบความต้องการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนในด้านต่าง ๆ อย่างแท้จริง
2. ควรมีการศึกษาความต้องการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพของครู ในสำนักงานการประถมศึกษาในระดับเขตการศึกษา เพื่อที่จะพัฒนาการศึกษาในระดับประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาวิจัยความต้องการวิธีการพัฒนาคุณภาพของครูในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เพื่อครูจะได้นำประสบการณ์ต่าง ๆ มาปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กานดา จรตล. การศึกษาความรู้และความต้องการในการปรับปรุงการสอนของครู
ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการประถมศึกษาประจำปี 2538.
หน้า 7 - 14. สมุทรปราการ : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ,
2538. อัดสำเนา.
- _____. แผนพัฒนาการประถมศึกษา ปีงบประมาณ 2540. หน้า 13 - 15. สมุทรปราการ :
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ, 2540. อัดสำเนา.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. รายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานครูอาสาสมัครการศึกษา
นอกโรงเรียนผู้ใหญ่ 2530. กรุงเทพฯ : กองปฏิบัติการ, 2530. อัดสำเนา.
- กิตติศักดิ์ สมุทรราชรัถย์. สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการสอนของครูช่าง
อุตสาหกรรมในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2536. ถ่ายเอกสาร.
- เกศินี หงส์นันท์. "ยุทธวิธีในการบริหารงานบุคคลในรัฐวิสาหกิจ," กรมบัญชีกลาง.
29(5) : 78 ; กันยายน - ตุลาคม 2531.
- เกษม สดหอม และคนอื่น ๆ. ระเบียบวิธีสอนทั่วไป. พิชญโลก : โรงพิมพ์ตระกูลไทย,
ม.ป.ป.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : อารัมบุญ, 2529.
- _____. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์,
2528.
- จรัส คำรัตน์. ความต้องการในการพัฒนาการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2534. อัดสำเนา.

- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. "บทสังเคราะห์ห้วงคำกำหนดประสิทธิภาพของโรงเรียน," ข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 10 : 3 - 8 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2530.
- ชาญชัย สวัสดิ์สง่า, เชิดวิทย์ ฤทธิประศาสน์ และเสาวลักษณ์ สิงห์โกวิท. การพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2524.
- เชียรศรี วิวิธศิริ. การศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ห.จ.ก.เอ็กซ์เพลสมีเดีย, 2535.
- ดารุณี กาจัดภัย. ความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถภาพทางการสอนคณิตศาสตร์ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- ทัศนีย์ สุภาเมธี. หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- _____. หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูธนบุรี, 2531.
- ธีระ ทุมเจริญ. การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- ธารง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอราวัณการพิมพ์, 2531.
- นราวัลย์ พูลพิพัฒน์. ริมระเบียงห้องสอน. เชียงใหม่ : ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2523.
- บัณฑิต อินทรชื่น. การบริหารงานบุคคลและการสัมมนาบุคลากร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.
- บรรจง ชูสกุลชาติ. บทความทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2533.
- ประพันธ์ สุตโต. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ตามทฤษฎีของครูวิชาการโรงเรียน. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534. ถ่ายเอกสาร.

ผกา สัตยธรรม. เทคนิคการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว, 2524.

พรทิพย์ ไมตรีจิตร. ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2537. อัดสำเนา.

พร้อมพรรณ อุดมสิน. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

พนัส หันนาคินทร์. การบริหารบุคลากรในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2530.

_____. หลักการบริหารโรงเรียน. ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2529.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2538.

_____. หลักการวิจัย. ม.ป.ท., 2538.

ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ. "รูปแบบงานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน กรณีโรงเรียนเวียงสระวิทยา อำเภอลี้ จังหวัดชัยภูมิ," สารพัฒนาหลักสูตร. 84 : 10 - 14 ; มีนาคม 2532.

ภิญโญ สาร. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์, 2519.

มัธนา บั้มม่วง. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อัดสำเนา.

มันทนา จงสุขสันต์กุล. ปัญหาของครูวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

เมธี ปลัณชนานนท์. การบริหารงานบุคคลในวงการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2529.

รุ่งทิวา จักรกร. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2538.

วรรณวิไล พันธุ์สีดา. การใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.

วิชาการ, กรม. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2523). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.

_____. รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับย่อ). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.

_____. คู่มือประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, 2533.

วิสิฐ วงศ์จิตราพร. ปัญหาและความต้องการของครูวิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2530. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.

วีระกิตต์ ลายทองสุก. การศึกษาสถานภาพและความต้องการในการใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

สงวน อินตะจวง. ความต้องการและปัญหาในการพัฒนาครูประถมศึกษา ตามทฤษฎีของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

- สมคิด ขุนทองนุ่ม. การพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7. ปริญญาโท กศ.ม. พิชญโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2532. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงศ์ เกษมสิน. การบริหารบุคคลแนวใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- สมนึก ประเสริฐปาริฉัตร. ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการปฏิบัติการสอนของครูมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 7. ปริญญาโท กศ.ม. พิชญโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2532. ถ่ายเอกสาร.
- สนาน ทองสอน. ทรรษะของครูประถมศึกษาที่มีต่อบทบาทการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจญโลก. ปริญญาโท กศ.ม. พิชญโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2533. ถ่ายเอกสาร.
- สัวส์ดี วังภูษา. การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- สัวส์ดี สุวรรณอักษร. บนเส้นทางพัฒนาการศึกษาชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
- สุธีระ ทานตวนิช. การบริหารงานโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : สตรีเนติศึกษา, 2525.
- สุริยา อยู่เจริญสุข. ความต้องการพัฒนาบุคลากรครูประจำการ ครูผู้สอนและปัญหาในการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร ครูประจำการ ตามทรรษะของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2537.
- สัวส์ดี วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2538.

- เสาวนีย์ เลวลัย. การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบโรงเรียน.
ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2536.
- เสถียร ยะระเจ็ด. ความต้องการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด.
ปริญญาโท กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2535. ถ่ายเอกสาร.
- อลงกรณ์ จันทารมย์. "การสอนที่มีประสิทธิภาพ," สารพัฒนาหลักสูตร. 17(16 - 26):
4 ; กุมภาพันธ์ 2526.
- อดุลย์ วังศรีคุณ. สมรรถภาพทางการสอนคณิตศาสตร์ตามการรับรู้ของตนเองของครูชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดเพชรบูรณ์ : สภาพที่เป็นอยู่จริง และความต้องการพัฒนา.
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2533.
- อนันต์ จันทร์ราช. ความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของครูประจำการโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. ปริญญาโท กศ.ม. พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535. ถ่ายเอกสาร.
- อุดมสิน อรรถพจน์ย์. ศึกษา 233 หลักสูตร และแบบเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา, 2524.
- อุมา เศรษฐสุข. การปฏิบัติการสอนของครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาในจังหวัด
สุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,
2536. อัดสำเนา.
- อุไรพร พานิชกุล. พฤติกรรมการสอนและความต้องการพัฒนาตนของครูผู้สอนคณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา. ปริญญาโท
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
ถ่ายเอกสาร.
- อุบล แคล้วกลาง. การศึกษาค้นคว้าและความต้องการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2540. ถ่ายเอกสาร.

- Beach, Dale S. Personnel : The Management of People at Work. 2nd ed.
New York : Macmillan, 1970.
- Clark, Allen R. "A Teacher Evaluation of Selected Method of
In-service Education," Dissertation Abstracts International.
31(6) : 2767-A ; December, 1970.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd ed.
New York : Harper & Row, 1970.
- Grush, J.E. and Frank Costin. The Student as Consumer of the
Teaching American Educational Research Journal. 1975.
- Merry, Ann R. Resource Teachers Personnel Development Need :
Differences in Perceptions among Special Education Resource
Teachers and Their District Leadership Personnel. Brigham :
Young University, 1979.
- Mattes, Reinhold Gustay. A Comparative Study of Teacher Perceptions
of Teacher Development and Supervisory Practices under
Clinical and Traditional Supervision Practices in Selected
Colorado Schools. Colorado : University of Colorado at
Boulder, 1983.
- Stoops, Emery R. and Rafferty Jr. Practices and Trends in School
Administration. 4th ed. New York : John Wiley and Sons, 1977.
- Warren, Feinborg Narvin. "Analysis of Guideline for In-Service
Teacher Education Practice in Selected Schools Grade 5-9,"
Dissertation Abstracts International. 35(6) : 3562-A ;
December, 1974.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสอบถามความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้ จะเป็นประโยชน์ในการนำเสนอเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงขอให้ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่มีต่อความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ที่ท่านกำลังประสบอยู่ ซึ่งคำตอบของท่านจะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงาน เพียงจะใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยเท่านั้น
2. แบบสอบถามนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ
 - ตอนที่ 3 วิธีการพัฒนาความรู้ที่ครูผู้สอนมีความต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. อายุ

[] ต่ำกว่า 35 ปี

[] 35 - 45 ปี

[] สูงกว่า 45 ปี

3. สถานภาพการสมรส

[] โสด

[] สมรส

4. วุฒิทางการศึกษา

[] ต่ำกว่าปริญญาตรี

[] ปริญญาตรีและสูงกว่า

5. ประสบการณ์ในการสอน

[] ต่ำกว่า 10 ปี

[] 10 ปีขึ้นไป

6. ขนาดของโรงเรียน

[] ขนาดเล็ก

[] ขนาดกลาง

[] ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2

ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาจากข้อความอย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง
ระดับความต้องการที่ตรงกับความต้องการของท่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการจัด
กิจกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านหลักสูตร</u>					
1	ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร.....					
2	ความรู้เกี่ยวกับการใช้เอกสารหลักสูตร หรือวัสดุหลักสูตร เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ.....					
3	ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของเนื้อหาที่สอนทั้งด้านสติปัญญา เจตคติ และทักษะ.....					
4	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการนำคู่มือครูไปปรับใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ของโรงเรียนแต่ละท้องถิ่น.....					
5	ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคำอธิบายหลักสูตรกับเอกสารหลักสูตร.....					

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6	ความรู้เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้สัมพันธ์กับ จุดมุ่งหมาย และจุดประสงค์ของหลักสูตร.....					
7	ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ จุดประสงค์การเรียนรู้ (ป.02) กับจุดประสงค์ ในการสอน.....					
8	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการปรับเนื้อหาของแต่ละวิชาให้ สัมพันธ์ต่อเนื่องตลอดจนเหมาะสมกับเวลา.....					
9	ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับ สภาพท้องถิ่น และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ในปัจจุบันและอนาคต.....					
10	ความรู้เกี่ยวกับหลักวิธีการวิจัยและนำผลการวิจัย ทางหลักสูตรมาใช้ในการสอน.....					
<u>ด้านการจัดกิจกรรมการสอน</u>						
1	ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยมีการออกแบบงานและออกแบบกลุ่มที่ดี.....					
2	ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เป็น กระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพ.....					
3	ความรู้เกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพของการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....					
4	ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน(Portfolio).....					

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5	ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคนิคต่าง ๆ มาประกอบ การสอน.....					
6	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการสอน.....					
7	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ เรียนอ่อนและสอนเสริมแก่นักเรียนที่เรียนเก่ง.....					
8	ความรู้เกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศที่ช่วยให้เกิด การเรียนรู้.....					
9	ความรู้เกี่ยวกับการสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรม.....					
10	ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน รู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล รู้จักตัดสินใจ ในการเรียน..					
<u>ด้านสื่อการสอน</u>						
1	ความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้และผลิตสื่อประเภทวัสดุ เช่น สิ่งตีพิมพ์.....					
2	ความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้และจัดสื่อประเภทกิจกรรม เช่น การทดลอง.....					
3	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเลือกสื่อให้เหมาะสมกับ กิจกรรมและสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม..					
4	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเตรียมผู้สอนในการใช้สื่อ ประกอบการสอน.....					

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5	ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการใช้สื่อประกอบการสอน...					
6	ความรู้เกี่ยวกับแหล่งผลิต แหล่งให้บริการ ตลอดจน วิทยาการใหม่ ๆ ทางด้านสื่อการสอน.....					
7	ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น.					
8	ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลการใช้สื่อการสอน...					
9	ความรู้เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของสื่อการสอน..					
10	ความรู้เกี่ยวกับการฝึกอบรมจัดการเกี่ยวกับการใช้ และการผลิตสื่อ.....					
11	ความรู้เกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน					
12	ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการใช้บทเรียน โปรแกรม.....					
13	ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและการใช้ชุดการเรียน การสอน.....					
<u>ด้านการวัดผลและการประเมินผล</u>						
1	ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลให้สอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุด ประจำตัวนักเรียน.....					
2	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการประเมินผล ตาม ป.02.....					
3	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินผลเบื้องต้นเพื่อ ประเมินผลความรู้พื้นฐานหรือประเมินผลก่อนเรียน...					

ข้อ	ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน	ระดับความต้องการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4	ความรู้เกี่ยวกับการใช้วิธีประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์.....					
5	ความรู้เกี่ยวกับการตั้งเกณฑ์การประเมินผลแต่ละครั้งให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้.....					
6	ความรู้เกี่ยวกับวิธีประเมินผลรวมเพื่อตัดสินผลการเรียน.....					
7	ความรู้เกี่ยวกับการแปลผลที่ได้จากการวัดผลและการประเมินผลเพื่อตัดสินในการเลื่อนชั้น.....					
8	ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินผลการสอนซ่อมเสริม.....					
9	ความรู้เกี่ยวกับการสร้างข้อสอบมาตรฐาน และเก็บเป็นธนาคารข้อสอบ.....					
10	ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อสอบ.....					
11	ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงการวัดผลและการประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน.....					
12	ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลแนวใหม่โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio).....					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาความรู้ที่ท่านต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
จัดดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน

คำชี้แจง โปรดเขียนเลข 1, 2, 3, 4, 5... ลงหน้าข้อความ วิธีการที่ท่านต้องการ โดย
เรียงลำดับจากความต้องการมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด (กรุณาเลือกข้อละอันดับเดียว
อันดับ 1 หมายถึง ท่านต้องการมากที่สุด 2, 3, 4, 5... เรียงเป็นอันดับรอง ๆ
ลงไป ท่านสามารถเลือกได้หลายอันดับตามที่ต้องการ

- _____ เชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยาย
- _____ จัดสัมมนาทางวิชาการโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ของจังหวัด
- _____ จัดนิเทศการสอนภายในโดยผู้บริหาร
- _____ จัดนิเทศการสอนภายในโดยเพื่อนครูเข้าสังเกตการสอน
- _____ จัดศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- _____ จัดนิทรรศการทางวิชาการ
- _____ จัดอบรมทำสื่อการสอน
- _____ จัดอบรม สัมมนา ปฏิบัติการเพื่อผลิตเอกสารการสอน
- _____ จัดให้ครูเข้าร่วมประชุมกับผู้บริหารเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง
พัฒนาการสอน
- _____ อื่น ๆ ระบุ...

ตาราง แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การสอนของครู

ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t
ด้านหลักสูตร		6.	-4.69	13.	-7.34
1.	-3.95	7.	-3.77		
2.	-4.62	8.	-4.24	ด้านการวัดผล และ	
3.	-2.74	9.	-3.02	การประเมินผล	
4.	-2.40	10.	-4.44	1.	-7.21
5.	-4.37			2.	-4.60
6.	-3.95	ด้านสื่อการสอน		3.	-5.37
7.	-5.96	1.	-4.24	4.	-4.00
8.	-3.20	2.	-3.89	5.	-4.00
9.	-4.31	3.	-3.77	6.	-6.95
10.	-3.53	4.	-5.60	7.	-5.34
		5.	-2.44	8.	-3.20
ด้านการจัดกิจกรรม		6.	-5.34	9.	-4.31
การสอน		7.	-7.21	10.	-3.53
1.	-4.71	8.	-7.00	11.	-4.71
2.	-3.78	9.	-3.20	12.	-3.78
3.	-6.50	10.	-4.47		
4.	-4.47	11.	-5.34		
5.	-3.46	12.	-4.24		

ค่าความเชื่อมั่น () 0.97

ครุฑ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

บัณฑิตวิทยาลัย มศว.ประสานมิตร โทร. 268

ที่ ทม 1007/1535

วันที่ 25 สิงหาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางมรกต อิศรานวัณณ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญา
นิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถม
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลย์ ประธาน

รศ.เชียรศรี วิวิธศิริ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ เป็นผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ครุฑ

ที่ ทม 1007/1534

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

25 สิงหาคม 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผศ.ชูชาติ เข่งฉลาด

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางมรกต อิศรานวัฒน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญา
นิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถม
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธาน

รศ.เชียรศรี วิวิธศิริ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

บัณฑิตวิทยาลัย

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

โทร.2584119

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ครุฑ

ที่ ทม 1007/1533

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

25 สิงหาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อาจารย์วัชรินทร์ นุชนาคา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางมรกต อิศรานวัฒน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญา
นิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถม
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธาน

รศ.เชียรศรี วิวิศิริ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

บัณฑิตวิทยาลัย

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

โทร. 2584119

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ครุฑ

ที่ ทม 1007/1523

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

25 สิงหาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการการประณการศึกษาอำเภอพระประแดง

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางมรกต อิศรานวัฒน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธาน

รศ.เชียรศรี วิวิธศิริ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

บัณฑิตวิทยาลัย

(นางสาวศิริภา พูลสุวรรณ)

โทร.2584119

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ครุฑ

ที่ ทม 1007/1524

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

25 สิงหาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอพระสมุทรเจดีย์

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางมรกต อิศรานุวัฒน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลย์ ประธาน

รศ.เชียรศรี วิวัชรสิริ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

บัณฑิตวิทยาลัย

(นางสาวศิริยา พูลสุวรรณ)

โทร. 2584119

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ครุฑ

ที่ ทม 1007/1525

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

25 สิงหาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอบางพลี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางมรกต อิศรานวัฒน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธาน

รศ.เชียรศรี วิวิธศิริ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

บัณฑิตวิทยาลัย

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

โทร. 2584119

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ผศ. ชูชาติ เจริญฉลาด	หัวหน้าภาควิชาคณะครุศาสตร์ กลุ่มรัตนโกสินทร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี
นายไพศาล อ้นประเสริฐ	อาจารย์ ประจำภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
นางวัชรินทร์ นุชนาคา	ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางมรกต อิศรานุวัฒน์

เกิดวันที่ 29 สิงหาคม 2496

สถานที่เกิด 14/4 ม.4 ต.แวง อ.โพนทอง จ.ร้อยเอ็ด (45110)

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 14/4 ม.4 ต.บางกะเจ้า อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ (10130)

ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาจารย์ 2 ระดับ 6

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2513	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกาสะพงษ์
พ.ศ. 2515	ป.กศ. วิทยาลัยครูจันทระเกษม
พ.ศ. 2526	พ.ม. จากการสมัครสอบ
พ.ศ. 2529	ค.บ. (วิชาเอกคหกรรมศาสตร์) วิทยาลัยครูธนบุรี
พ.ศ. 2541	กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2521	ครูโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการุ้ง มิตรภาพที่ 53 สบอ.บ้านไร่ สบจ.อุทัยธานี
พ.ศ. 2522	ครูช่วยราชการ โรงเรียนวัดมทาวงษ์ สบอ.พระประแดง สบจ.สมุทรปราการ
พ.ศ. 2523-2540	ครูโรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์ สบอ.พระประแดง สบจ.สมุทรปราการ

การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อ
ของ
มรกต อิศรานวัฒน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2541

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดผล และการประเมินผล เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครู โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และ ขนาดของโรงเรียน และความต้องการวิธีการพัฒนาความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูใน โรงเรียนประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2540 จำนวน 364 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ครูที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ครูที่มีวุฒิต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
6. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
7. ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

8. ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความต้องการวิธีการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มคุณภาพการสอนด้านการจัดศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศมากที่สุด ร่องลงมาคือ เชี่ยววิทยากรมาบรรยาย และจัดอบรมสัมมนาปฏิบัติการ เพื่อผลิตเอกสารการสอน

A STUDY OF NEEDS FOR KNOWLEDGE IN DEVELOPING TEACHING ABILITY
OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION
OF SAMUT PRAKAN PRIMARY EDUCATION OFFICE

AN ABSTRACT

BY

MORAGOT ISSARANUWATH

Presented in partial fulfillment of requirements for
the Master of Education degree in Adult Education
at Srinakarinwirot University

May 1998

The purposes of this study were to study the needs for knowledge in developing teaching ability of primary school teachers under the jurisdiction of Samut Prakarn Primary Education office in four aspects: curriculum, teaching activity, teaching media, and evaluation; and to compare These needs for knowledge in developing teaching ability by sex, age, marital status, education, teaching experience and school size; also the methodology of needs in developing teaching ability in primary school.

The sample was 364 primary school teachers in academic year 1997 who were purposively selected. A rating scale questionnaire was used to collect data. Then data was analyzed by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe method

The major findings were as follow :

1. The teachers in the jurisdiction of Samut Prakarn Primary Education Office need for knowledge to developed teaching as a whole and each aspect in a high level
2. The teachers with different in sexes had no significant different as a whole when considered in each aspect it was found that there was significant different at .05 level in curriculum aspect.
3. The teachers with different in ages had no significant different in both as a whole and in each aspect.
4. The teachers with different in marital status had no significant different in both as a whole and in each aspect.
5. The teachers with different in education had no significant different in both as a whole and in each aspect.
6. The teachers with different in teaching experience had no significant different in both as a whole and in each aspect.

7. The teachers with different in school size had no significant different in both as a whole and in each aspect.

8. The teachers who work in the jurisdiction of Samut Prakarn Prrimary Education Office need the methodology to developed teaching of educational by field trip both in side and out side of the country ,invited resource person ,and seminar in production of text.